

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III

XIV

A

63

NAPOLI

14

a

17

S V M M A 2

S I V E

COMPENDIVM

Eorum quę in Foro magis
practicabilia continen-
tur in XII. Lib. Thea-
tri Veritatis, & Iustitię.

De Beneficijs Ecclesiasticis.

Colleg. S. Laurentii pro Pueris.

ROMÆ,
Typis Angeli Bernabò. 1670.

Superiorum Permissu.

Page 10

I N D E X³

R V B R I C A R V M.

I.

Proemialia a n. 1. ad 5.

II.

De facultate cōferendī be-
neficia sæcularia, ex iu-
ris communis disposi-
tionē locorum Ordina-
rijs, vel alijs inferiori-
bus competente; Et de
deuolutione, a num. 6.
ad 23.

III.

De reservationibus, & af-
fectionibus Apostolicis

A 2 in

⁴
in genere , Et quando
cessent, à n. 24. ad 33.

IV.

De reservatione ob vaca-
tionem in Curia vel a-
pud sedem , à num. 34.
ad 39.

V.

De reservatione per obi-
tum officialiū Romanæ
Curix, a n. 40. ad 41.

VI.

De reservatione ratione fa-
miliaritatis Papæ , &
Cardinalium aliorum-
que Prælatorum , à n.
42. ad 53.

De

VII.

De reservatione ex Collectoria, vel subcollectoria, *a n. 54. ad 63.*

VIII.

De reservatione ratione prothonotariatus, *a nu. 64. ad 67.*

IX.

De reservatione majoris Dignitatis in Cathedrali. post Pontificalem, ac principalis in Collegiata, *a n. 66. ad 75.*

X

De reservatione monasteriorum, *a num. 76. ad 80.*

A 3 De

XI.

De reservatione beneficij
litigiosi *a n. 80. ad 87.*

XII.

De alijs reservationis , ac
affectationis speciebus ,
num. 88, ad 92.

XIII.

De reservatione ratione
mensium & de Alter-
natiua, *a n. 93. ad 108;*

XIV.

De indultis , quæ Cardi-
nalibus , ac alijs conce-
di solent conferendi re-
servata, vel affecta, præ-
sertim Nuntio Hispa-
niarum, *a n. 123. ad 126*

D e

XV.

De alijs Cardinalium facultatibus, ac præeminentijs in prouisione beneficiorum, *a n. 123. ad 126.*

XVI.

De concordatis Germaniæ & Galliæ, *a n. 127. ad 130.*

XVII.

De qualitatibus necessarijs in persona prouidenda ad effectum capacitatis vel incapacitatis, *a n. 131. ad 238.*

XVIII.

De ætate in beneficijs necessaria-

A. 4

cessa-

cessaria, a n. 139. ad 144.

XIX.

De ordinibus in beneficio.

rum assequutione, vel

retentione necessarijs; Et

quando beneficium sit

sacerdotale a num. 145.

ad 150.

XX.

De valore, a n. 151. ad 159.

XXI.

De alijs quæ narrari de-

bent, vel narrata iusti-

ficari, a n. 160. ad 167.

XXII.

De resignatione pura, vel

ad fauorem, a num. 168

ad 179.

De

XXIII.

De permutatione, a num.
180. ad 184.

XXIV.

De Coadiutoria, a n. 185.
ad 190.

XXV.

De Commendis, a num.
191, ad 194.

XXVI.

De inompatibilitate eius.
que dispensatione, a n.
195. ad 200.

XXVII.

De refidentia, a num. 201.
ad 205.

XXVIII.

De vnione, & diuisione,
dismembratione, & no.

A 5 &

ua erectione, a num. 206
ad 221.

XXIX.

De priuatione ob crimina
vel contrauentiones , a
num. 222. ad 226.

XXX.

De alijs speciebus vacatio-
nis, a num. 227. ad 229.

XXXI.

De regula de subrogandis
collitigantibus, a num.
230. ad 233.

XXXII.

De regulis de annali & tri.
ennali, a n. 234. ad 248.

XXXIII.

De prouisionibus in forma
gra-

11

gratiosa & in forma di-
gnum, & quale ius vna
vel altera tribuat, *a n.*
249. ad 251.

XXXIV.

De gratijs reualidatorijs
vel nouum ius tribuen-
tibus, puta *perinde vale-*
re, & si neutri Et de for-
ma ratione congruit, Et de
dispensationibus, *a n.*
252. ad 260.

XXXV.

De exequutione litterarũ
Apostolicarum, & de
legitimo contradic-
to-
re, *a num. 261. ad 273.*

XXXVI.

De possessione eiusque effectibus, *a num. 273. ad 276.*

XXXVII.

De sequestro, *a num. 277. ad 285.*

XXXVIII.

De fructibus, *a num. 286. ad 291.*

XXXIX.

De remissoria, & compulsoria, *a n. 292. ad 295.*

XL.

De manualibus, *a n. 296. ad 298.*

XLI.

De Canonicis, & Dignitatibus, *a num. 299. ad 301.*

301.

XLII.

De Parochis , & Paro-
chijs, *a num. 302. ad 329*

XLIII.

De Beneficijs Regulari-
bus, *a num. 330. ad 334*

SVM-

4
S V M M A R I V M.

- 1 **D**E beneficiorum origine,
ac diuisione, alijsque ge-
neralibus remissiuè.
- 2 De distinctione inter secularia
& regularia eorumque natu-
ra.
- 3 De alia distinctione, seculari-
um.
- 4 Qualia dicantur verè, & pro-
priè beneficia Ecclesiastica.
- 5 De potestate Papæ in benefi-
cijs.
- 6 Omnia beneficia diœcesis de iu-
re sunt ad liberam collationem
ordinarij.
- 7 Nisi agatur de illis de iure pa-
tronatus ab eodem ad presenta-
tionem providandis, & quan-
do etiam ista ab eo conferantur.
- 8 Canonatus autè & beneficia in
Cathedralis spectant ad simulta-
neam

neam Episcopi, & Capituli.

- 9 Quomodo ista simultanea exercenda sit.
- 10 Tanta est vox Episcopi, quanta Capituli, quod a maiori parte constituitur, atque minor adhaerens Episcopo non auget.
- 11 Episcopi, & Capituli concursus non requiritur collegialis.
- 12 Laudatur alternativa, siue turnaria diuisio inter Episcopum, & Capitulum.
- 13 De consuetudine in aliquibus partibus totum in se est Episcopi, & in aliquibus totum est Capituli.
- 14 Vbi totum competit Capitulo, an aliquod ius remaneat Episcopo.
- 15 In Collegiatis collatio fit ad electionem Collegij, & quando secus.
- 16 Potest competere etiam inferiori Prelato, & quomodo.

- 17 *Etiam Prelato Regulari potest competere collatio secularium.*
- 18 *Tenetur Ordinarius providere infra sex menses alias intrat devolutio.*
- 19 *Impetrans ex capite devolutionis arctatur concludenter probare, & de ratione.*
- 20 *Quomodo, & ad quem fiat devolutio.*
- 21 *In provisionibus Ordinarij alia desideratur expressio, vel iustificatio.*
- 22 *De noua providendi forma induc̃ta in parochialibus.*
- 23 *Papa concurrit cum quolibet Ordinario collatore eumque praeuenit.*
- 24 *Quando initium habuerint Apostolica reservationes, vel affectiones.*
- 25 *De duplici specie reservationũ de iure communi, & ex regulis*

gulis Cancellaria.

- 26 *Per mortem Papæ non cessant reservationes de iure communi sed cessant illæ ex Regulis.*
- 27 *Verum adhuc in realibus, vel personalibus remanet affectio.*
- 28 *Papa in castrinum assumptionis reservat omnia beneficia vacata tempore vacationis sedis Papalis non prouisa.*
- 29 *Si prouisio Ordinarij sit eadem die non substatinetur, & de precedenti debet constare aliàs quam ex data litterarum.*
- 30 *Ad materiam text. in c. si Apostolica, &c. de non prouisione facta infra mensem.*
- 31 *In manualibus, & unitis non datur vacatio, ideoque non intrant reservationes, & quando secus.*

De

- 32 De indultis facientibus cessare reservationes remissive.
- 33 De non compræbensione beneficiorum de iure patronatus sub reservationibus.
- 34 Vacatio apud Sedem, & in Curia confunduntur, cum utraque causet reservationem, atque in utraque idem procedat in beneficijs de iure patronatus.
- 35 Differunt quia vacatio in Curia non capit beneficia loci eiusdem Curia.
- 36 Pallit si possessor beneficij in Urbe sit etiam Curialis, & qui dicatur talis.
- 37 Quæ officia causent curialitatem, & quæ non, & de distinctione officiorum.
- 38 Curialitas semel contracta præsumitur durare.
- 39 Moriente infra duas dietas possessore, etiã beneficia Urbis

bis sunt reſervata.

- 40 *An reſervatio, quæ reſultat ab officijs ſit ratione ipſorum officiorum ubicumquæ casus mortis contingat, vel à loco ſeu ab annexis qualitatibus.*
- 41 *Quod ob annexam qualitatem data pluralitate officiorum reſultet pluralitas reſervationum.*
- 42 *Officijs Romanæ Curie ineſt familiaritas.*
- 43 *De familiaritate vera reſultante a ſervitio Papæ & Cardinalium.*
- 44 *Familiaritas Papæ abſorbet illam Cardinalis.*
- 45 *Etiam familiares Auditorum Rota, & aliorum officialium cadunt ſub regula.*
- 46 *Quæ ſint requiſita familiaritatis, & quando hæc a deſſe dicantur.*
- 47 *Vicarius Generalis, & alij officia-*

*ficiales Ecclesie Cathedralis
vel Abbacie possessa per Car-
dinalem non sunt familiares.*

48 *Omnes familiares cadunt sub
regula etiam si certum offi-
cium non habeant.*

49 *Requiritur etiam ut familia-
ris uiuat expensis Domini,
& cum famulatu.*

50 *Vtrumque requisitum debet
concurrere copulatiue; ac
unum sine altero non suffi-
cit.*

51 *Sed si concurrant nihil refert,
quod familiaris habitet ex-
tra domum Domini.*

52 *Familiaritas contracta præ-
sumitur durare, eaque cessa-
ta durat affectio.*

53 *An exceptuatio familiarium
ipsius Papæ concedentis in-
dultum duret post mortem
Papæ remissiue.*

54 *Collectoria generalis sine du-
bio*

bio causat reservationem.

- 55 *Idem operantur singula sub-
collectoria particulares dia-
cesum & in quo subcollecto-
ria differat a collectoria.*
- 56 *De duplici requisito unicita-
tis, & uniuersae iurisdictionis
ad id necessario.*
- 57 *An oporteat probare deputa-
tionem per litteras.*
- 58 *Data unius deputatione cen-
setur reuocata deputatio al-
terius.*
- 59 *Requiritur etiam quod perso-
na sit constituta in dignita-
te Ecclesiastica, quod impu-
gnatur.*
- 60 *Deputatio plurium in eadem
diacesi diuersis respectibus
non tollit unicitem.*
- 61 *Minusque si plures diaceses
sint sub uno Episcopo.*
- 62 *Capit beneficia pendente sub-
collectoria, vel ante, non po-
t*

Ita .

- 63 *Non requiruntur acceptatio,
& exercitium, & quando
secus .*
- 64 *Reservatio prothonotariorum
participantium est certa, &
clausa in corpore iuris .*
- 65 *Quid de alijs inferioribus di-
stinguuntur plures species,
& in quibus requiratur
scientia cum acceptatione .*
- 66 *Quomodo probetur prothono-
tariatus .*
- 67 *Vsus insignium quid opere-
tur .*
- 68 *In Cathedrali maior dignitas
post Pontificalem est reser-
uata .*
- 69 *In Collegiata prima, seu prin-
cipalis, qua habeat curam
iurisdictionalem, & si non
habet ubi excedat valorem
decem florenorum .*
- 70 *Est reservatio, qua provenit
à re-*

corpore iuris, vel per regulas & quid referat.

80 Solent commendari; & commenda causat affectionem.

81 Beneficium litigiosum etiam de iure patronatus non proxi-
detur nisi per Papam, & quā-
do secus.

82 Quæ nam lis causet hoc vitium
litigiosi, & quæ non.

83 Oppositio Capituli, vel intrusæ
absque titulo non causat li-
tem.

84 Neque lis calumniosa.

85 Quando lis cessata dicatur ut
hoc vitium cesset.

86 Durante vitio durat impedi-
mentum quomodocumque
sequatur vacatio, ac inficit et-
iam in possessorio.

87 De alijs ad materiam litis, &
beneficij litigiosi.

88 Beneficia libera collationis Or-
dinarij sunt reservata Sede
Episcopi

a regulis quibus tamen cessatis durat affectio.

- 71 *Si maior, vel principalis est reservationis expers illa libera qua sequitur cadit sub hac reservatione.*
- 72 *Si est unica vel duae coequales adhuc intrat reservatio.*
- 73 *Non intrat si non est maior, licet prima respectu Collegij in Cathedrali existentis.*
- 74 *Hac reservatio impedit optionem, & quando secus.*
- 75 *Quando Ecclesiae dicatur Collegiata ad hunc effectum.*
- 76 *Monasteria Concistorialia sunt reservata, etiamsi de facto extra Concistorium provideatur.*
- 77 *Solent exceptuari in indulto conferendi reservata.*
- 78 *Item monasteria non concistorialia excedentia valorem 200. ducatorum, vel descriptis*

*Episcopali, vel pralatura
vacante.*

- 89 *Declaratur, & quid ubi collatio est cum alterius participatione.*
- 90 *Beneficium liberae collationis sicoram Ordinario permute-
tur cum reservato, vel affe-
cto cadit sub eadem natura.*
- 91 *Ex Coadiutoria resultat affe-
ctio, & quando non.*
- 92 *De alijs affectibus ob apposi-
tionem manuum Papae.*
- 93 *Reservatio mensium est ulti-
ma, & subsidiaria quando
alia deficiunt.*
- 94 *Ideoque alia reservatione, vel
affectione vigente non cura-
tur de tempore.*
- 95 *Qui sint menses reservati ces-
sante alternatiua.*
- 96 *Capit hac reservatio etiam
beneficia electiua, & quanta
de iure patronatus.*

B

Qui

de iure patronatus.

- 97 *Qui collatores excipiantur, & de differentia inter indultū, & exceptuacionem remissive.*
- 98 *Tempus vacationis est præcisè probandum, & quid ubi sequatur in nocte diuidente unum mensem ab altero.*
- 99 *Attenditur tempus mortis naturalis, & vera non autem ficta.*
- 100 *Alternatiua acceptata ordo mensium mutatur, illaque solis Episcopis, & Archiepiscopis conceditur, non autem Capitulis, & alijs Prælati.*
- 101 *Minusque alternatiua suffragatur pro beneficijs non omnino liberæ collationis.*
- 102 *Resultat acceptatio exhibitis literis in Dataria.*
- 103 *Probatur per ipsius Datarie librum, & illico operatur, licet non adsit Episcopi accep-*

cep-

ceptatio .

- 104 *Mensis ordinarius licet captus illico fit Apostolicus, sed non è contra, & de ratione differentia .*
- 105 *Cessat per mortem Papæ, vel Episcopi, seu per translationem, vel dimissionem .*
- 106 *Si Episcopus se ingerat in prouidendo vacata in mense reseruato amittit alternatiua beneficium .*
- 107 *Episcopus nō residens amittit etiam duos ex suis mensibus, quamuis absentia sit ex iusta causa, & residentia occasionalis .*
- 108 *Quid de Episcopo possidente plures Ecclesias Cathedrales unitas .*
- 109 *Solet Sedes Apostolica concedere Cardinalibus, & alijs indultum conferendi reseruata, vel affecta .*

- 110 *Sed non omnino eadem est formula latior, & strictior*
- 111 *Prius indultarius conferebat iure ordinario, atque indultum suffragatur Capitulo, & alijs, hodie secus, & intratius delegatum.*
- 112 *An indultum suffragetur ubi totum ius conferendi de iure est alterius, quam indultarij, & quid sede Papali vacante.*
- 113 *Cessat indultum ex duplici reservatione, & qualis hæc sit.*
- 114 *Non suffragatur pro Ecclesia dimissa nisi accedente indulto speciali, & istud pro sola Ecclesia ultimo dimissa.*
- 115 *Neque pro monasterijs, & quibus.*
- 116 *De exceptuatione familiarium Pontificis concedentis eo defuncto.*

De

- 117 *De alia exceptuacione familiarum Cardinalium viuentium.*
- 118 *De indultis cōcedi solitis Legatis, Prolegatis, & Nuntijs.*
- 119 *Præsertim de Nuntio Hispaniarum, de cuius facultatibus frequenter agitur.*
- 120 *Quid contineant dictæ facultates, & quam conditionem, vel restrictionem habeant.*
- 121 *Cui incumbat onus probandi minorem, vel maiorem valorem, an prouisio ab indultario, vel à Papa.*
- 122 *Non suffragatur indultum ad effectum faciendi uniones.*
- 123 *Cardinales in titulis Cardinalitijs exempti sunt à regula mensium, quod differt ab indulto reservatorum.*
- 124 *Competit presentibus tantum in Curia, & quinam*

dicantur praesentes.

125 *De iure nominandi competē-
te Cardinalibus in prouisione
beneficiorum familiarium.*

126 *De contentione inter Cardia-
nalem Patronum, & Cardi-
nalem Collateralem remissi-
uē.*

127 *Concordata Gallia non ca-
dunt sub regula mensium,
& alijs, quod est sub quaestio-
ne in illis Germania.*

128 *Cadunt illa Germaniæ extra
controuersiam sub reserua-
tione primæ dignitatis spe-
ciali priuilegio non acceden-
te in contrarium.*

129 *Qualis locus attendi debeat,
an Ecclesiæ collatricis, vel be-
neficij in concordatis Gallia.*

130 *An ista cōcordata sint odio-
sa, & stricte interpretanda,
vel potius fauorabilia latam
interpretationem recipientia.*

Cle-

- 131 Clericatus saltem prima tonsura est præcisè necessarius.
- 132 Neque pensiones super beneficijs, absque clericatu reservari solent.
- 133 Requiritur etiam qualitas legitimorum natalium, nisi super illegitimorum defectu dispensatum sit.
- 134 De idoneitate litteratura.
- 135 De gradu doctoratus.
- 136 Crimen, vel censura, vel irregularitas inhabilitat ab assequendo, quamvis non prius assequuto.
- 137 Quod in assequendis sola inquisitio, vel diffamatio sufficiat.
- 138 Impuritas sanguinis, vel ignobilitas, aut defectus civicae qualitatibus cessantibus privilegijs, vel statutis non præstat inhabilitatem; Et quid ubi adest filius, vel pater in ea-

dem Ecclesia.

- 139 De iure communi in simpli-
cibus, vel illis Collegiatarum
sufficit etas septem annorum,
ex Cōcilio autem Tridentino
hodie requiritur 14.
- 140 Etiam in illis de iure patro-
natus, & quando secus.
- 141 Quid in Canonicatibus, &
non primis dignitatibus Ca-
thedralium.
- 142 Et de primis dignitatibus, ac
de Abbatijs, & parochiali-
bus.
- 143 De Canonicatu pœnitentia-
rio.
- 144 Dispensatio ad ordines non
sufficit pro beneficijs.
- 144 Qualis ordo sit necessarius,
distinguitur.
- 146 Terminus ad suscipiendū or-
dinem currit à die pacificæ
possessionis.
- 147 Non susceptio ordinis quan-
do.

do causet caducitatem ipso iure.

- 148 *Ex voluntate fundatoris etiā in simplicibus requiritur ordo Sacerdotalis.*
- 149 *Ista voluntas in dubio non praesumitur etiā si adsit onus celebrationis missarum.*
- 150 *Quomodo talis voluntas probetur.*
- 151 *Valor beneficii, quod obtinetur ex prouisione Apostolica est narrandus, siue sit motu proprio, vel ad postulationē, ac etiam si non accedat 24.*
- 152 *In illis motu proprio non est necessaria iustificatio, ut ad supplicationem.*
- 153 *Expressio, ac iustificatio necessaria est in prouisionibus Legatorum, & Nuntiorum, ac aliorum conferentium ex concessione Apostolica.*
- 154 *In prouisionibus, quae fiunt*

*per Ordinariū etiam vigore
indulti neutrum requiritur.*

155 *Obtentorum narratio, ac iu-
stificatio desideratur in pro-
uisionibus ad supplicationē,
non autem motu proprio.*

156 *Soli fructus certi non autem
incerti, vel distributiones ve-
niunt in valore.*

157 *Quomodo probatio valoris
feri debeat, distinguitur.*

158 *De causis excusantibus ma-
lam narratiuam, seu exclu-
dentibus nullitatem ex isto
defectu resultantem.*

159 *De materia valoris ad effe-
ctum pensionum, & iuris pa-
tronatus remissiuē.*

160 *Narrari, ac iustificari debet
causa, seu modus vacationis.*

161 *De verisimili notitia.*

162 *De Clausula siue præmisso,
&c. quando suffragetur.*

163 *Ista clausula nō suffragatur
in*

*in prouisione Ordinarij quā-
uis vigore indulti.*

164 *Si plures reservationes, vel
affectiones concurrant, an
omnium mentio fieri de-
beat.*

166 *Idem de loco vacationis, vel
alia circumstantia, in qua
sit fundamentum prouisio-
nis.*

167 *Alia narrata quando sint in-
fificanda necne.*

168 *Resignatio exigit ut accepte-
tur, ac resignans habeat vn-
de viuere.*

169 *Etsi ad beneficij titulum or-
dinatus est debet fieri mentio
specialis.*

170 *Vbi fit pura resignatio corā
Ordinario, vel alio inferiore
non potest beneficium, quod
ita vacat conferri coniunctis
resignantis, vel collatoris.*

171 *Resignatio ad fauorem fieri*

- non potest nisi coram Papa ,
illaque exigat etiam dicta re-
quisita, de quibus num. 169.*
- 172** *De regula de viginti , & an
procedat etiam in pura resi-
gnatione coram inferiori .*
- 173** *De publicatione resignatio-
nis ad formam Constitutio-
nis Gregorij XIII.*
- 174** *Etiam impetratio ob non fa-
ctam publicationem est pu-
blicanda .*
- 175** *De pactionibus simoniacis in
resignatione .*
- 176** *Resignatio ad favorem dici-
tur conditionalis , & an ab-
dicet ius à resignante , & ex
cuius persona beneficium va-
care dicatur .*
- 177** *Beneficium potest resignari
non obstante lite, vel unione
seu expectatiua .*
- 178** *Consensus, vel mandatum
ad resignandum potest reuo-
cari*

cari non obstante iuramento, & quando.

- 179 *Resignatio meticulosa, vel dolosa non valet.*
- 180 *Permutatio debet etiam publicari sicuti resignatio.*
- 181 *Si unus non publicat non praeiudicat alteri publicanti.*
- 182 *In permutatione coram Papa attenditur solum surreptio seu defectus intentionis.*
- 183 *Quando coram Ordinario fieri posset permutatio, & quando non.*
- 184 *Si permutatio est inualida, an detur regressus vel fiat locus vacationi.*
- 185 *Pro coadiutoria requiritur infirmitas, & qualis.*
- 186 *Gravis senectus est etiam causa sufficiens, ac habet speciem infirmitatis.*
- 187 *De tempore gratiae debet benefici.*

*neficiū esse plenum & de
antidota.*

188 *Si non habet effectum gratia
coadiutoria, adhuc effectum
habet altera successionis.*

189 *Per coadiutoria concessione
resultat affectio ob appositio-
nem manuum Papæ.*

190 *De præminentijs, & obliga-
tionibus coadiutoris.*

191 *Per commendam beneficii re-
gularis clerico seculari non
alteratur status regularis.*

192 *Commenda, an causet affe-
ctionem.*

193 *Commendæ regulantur circa
etatem, ordines & alia iure
beneficiorum.*

194 *Et quando secus, ut non ha-
beant speciem beneficiorum.*

195 *Incompatibilitas pendet à re-
sidentia vera non autem cau-
saliua.*

196 *Incompatibilitas impedit re-
ten-*

tentionem primi, quod vacat
per assequutionem secundi,
& quando utrumque amit-
tatur.

197 Primum non est dimitten-
dum si secundum non est om-
nino pacificum neque va-
cat.

198 De decreto de dimittendo, vel
vacationis primi ipso iure.

199 An etiam compatiblea possi-
deri possint sub eodem titulo.

200 De dispensatione incompati-
bilium.

201 Antiquitus etiam si implicia
erant residentialia, sed ex
consuetudine non sunt.

202 Quae sint beneficia residentialia.

203 Etiam non residentialia ex
lege foundationis, vel consue-
tudine effici possunt talia.

204 Quando ex voluntate funda-
toris dicta qualitas impressa
dica-

- dicatur, & de differentia
inter residentiam præcisam,
& causatiuam.
- 205 De pœnis non residentium,
& quomodo contra eos pro-
cedatur.
- 206 In unione, vel diuisione, aut
dismembratione Pape non
queritur de potestate, nec de
causa.
- 207 De regula necessaria unionũ
quando intret.
- 208 Unio vel diuisio seu dismem-
bratio per Ordinarium exi-
git iustam causam, & solem-
nitatem.
- 209 Affecta, vel reseruata uniri
non possunt, & quando se-
cũs.
- 210 Indultum conferendi reser-
uata non suffragatur pro ve-
nitione.
- 211 Unio fieri non potest semina-
rio erigendo.

- 212 *Facienda est præbendis singulis non autem mensa Capitulari ac fieri potest dignitatibus.*
- 213 *Quomodo unio probetur, & de materia huius probationis.*
- 214 *Unio equè principalis rara est in beneficijs, sed frequens in Cathedralibus.*
- 215 *Nō ex eo quod unus possideat plura beneficia resultat unio.*
- 116 *Quomodo possit Ordinarius dispensare super multiplicitate.*
- 217 *Unio sociatiua parochialium non laudatur, ideoque diuisio sine solemnitate fieri potest.*
- 118 *Facilius datur unio, quàm dismembratio, & quando huic sit locus.*
- 119 *Post legitimè factam dismembrationem.*

- brationem, ac erectionem
quale ius remanet matri.
- 120 De unioni aequae principali, e-
iusque effectibus.
- 121 Beneficium subiectivè uni-
tium extinguatur ac fit præ-
dium, ideo non vacat.
- 222 Ex homicidio, vel alio deli-
cto non resultat privatio be-
neficii, sed inhabilitas ad asse-
quendum, seu iusta causa
privandi.
- 223 Criminis probatio debet esse
perfecta, & quando diffama-
tio sufficiat.
- 224 Enunciantur aliqua crimi-
na, ob quæ resultet priva-
tio.
- 225 Impetrationes tertio modo sūt
odibiles, ac raro effectum
fortiuntur.
- 226 De privatione ob non imple-
tum decretum contentum in
reservatione, & quando ter-
mi-

minus ad implendum cur-
rat.

- 227 Vacant beneficia ipso iure
per matrimonium etiam in-
validum.
- 228 Per professionem in Religio-
ne.
- 229 Per militiam, & officia secu-
laria, & quando.
- 230 Collitiganti superfliti dari so-
let subrogatio in ius alterius
deficientis.
- 231 Non datur de necessitate, sed
ex benignitate, & arbitrio.
- 232 Denegatur calumnioso liti-
gatori, ac impetranti certo
modo.
- 233 Non datur post extinctam
licem.
- 234 Quid disponat regula de an-
nali.
- 235 An suffragetur iniusto, vel
inualido possessori.
- 236 Rarus est casus verificationis
regu-

- regula de triennali & de ratione num. 245.*
- 237 *Regula de triennali tunc pacificum triennalem possessorem in possessorio, & in petitorio.*
- 238 *Impedit excitari litem, & tollit iurisdictionem.*
- 239 *Etiam contra prouisum de reservato, nisi sit reservatio clausa in corpore iuris.*
- 240 *Inducit presumptionem tituli, & suffragatur possessori possessio predecessoris.*
- 241 *Constare debet de possessione vera, & an probatis extremis media presumantur.*
- 242 *Inducit presumptionem contraria probatione elidibilem.*
- 243 *Non impedit superiorem, ut de titulo possessionis inquirat.*
- 244 *Non sufficit sola possessio sine titulo colorato, quem inducit pos.*

possessio decennialis.

245 Sed possessio infecta, & habenda pro vacua non suffragatur.

246 Non suffragatur simoniaci vel confidentiario.

247 Cessat per litem, & qualis in proposito sufficiat.

248 Quando lis inducatur.

249 De prouisione in forma gratiosa quando detur, & quæ effectum tribuat.

250 Quid contineat prouisio in forma dignum.

251 Quale ius tribuat & si non est effectiuata ex cuius persona vacatio sequatur.

252 Gratia per mortem Papa non expirat, & de litteris in forma rationi congruit.

253 De gratia perinde valere.

254 De gratia si neutri.

255 In qua consistat peritia beneficiarum.

Gra-

- 256 *Gratia si neutri supponit li-
tem .*
- 257 *Attenditur anterior , quod
generate est in materia .*
- 258 *Dispensatio non tollit ius ter-
tij validum , & de inualido
non est facienda mentio .*
- 259 *Dispensatio super uno impedi-
mento non suffragatur pro
altero .*
- 260 *Neque suffragatur litteris
non expeditis , & quando
profit .*
- 261 *De Breui de capienda posses-
sione quam iustificationem
requirat .*
- 262 *In dubio , an pro exequutio-
ne , vel contra sit responden-
dum .*
- 263 *Habens Breue pradiatum te-
netur expedire litteras infra
sex menses , & quando hic
terminus currat .*
- 264 *In quo differant littere sub
plum-*

plumbo, & Breue de capiendā
da possessione.

- 265 Vbi agitur de executore mero
sufficit extrajudicialis infor-
matio, quæ præsumitur.
- 266 Quilibet oppositor, vel posses-
sor est citandus, licet sit ve-
rè legitimus contradictor,
quem dicta citatio non fa-
cit.
- 267 Intrusus omninò notorius nō
est citandus, sed raro da-
tur.
- 268 Vbi adest legitimus contra-
dictor executor fit mixtus ac-
cessat processus executivus.
- 269 Quando dicatur legitimus
contradictor.
- 270 Semper tamen prouisus per
vacationem est legitimus cō-
tradictor impetrāti certo mo-
do, cui processus executivus
non conceditur.
- 271 Et si talis impetrator sit posses-
sor

*for non est legitimus contradic-
tor promisso .*

272 *Capitulum non est legitimus
contradictor, sed est quando-
que oppositor .*

273 *De subrogatione gratiosa in
ius, & possessionem defun-
cti .*

274 *Possessio Canonatuum in
Cathedrali, & Collegiata
est capienda capitulariter, &
quid in dignitatibus .*

275 *In alijs beneficijs quomodo
capi debeat .*

276 *De effectibus possessionis, &
quod etiam in beneficalibus
non queritur in possessorio
de iustitia; sed attenditur
nudum factum & quando se-
cus .*

277 *De sequestro in vim Clemen-
tinae ob sententiam quamvis
ab ea sit appellatum .*

278 *Non datur contra trienna-
lem*

lem possessorem nisi sit simo-
niacus.

279 Datur solum in Rota causa
cognita.

280 Priuat possessione.

281 Non reuocatur nisi in fine
litis.

282 Neque tollitur per cautionem

283 Sequestrum prouisionale
quando opponatur, & reuo-
cetur.

284 Admittit cautionem, & non
priuat possessione.

285 De causis, ob quas intrat se-
questrum prouisionale.

286 De pluribus questionibus ca-
dentibus in materia fructuum
remissiuè.

287 De questionibus super diui-
sione fructuum inter præde-
cessorem & successorem, vel
inter hæredes prædecessoris,
& Ecclesiam, vel Cameram.

288 De distinctione inter fructus,

C

&

& distributiones quotidianas.

- 289 *De distinctione inter beneficia curata, & non curata.*
- 290 *De alia distinctione inter vacationem per dimissionem, vel per mortem.*
- 291 *Indultum testandi Cardinaliū non suffragatur pro fructibus inexactis.*
- 292 *Remissoria, vel compulsoria generalis non retardat, ideo non negatur.*
- 293 *Omnia quæ habentur in prophanis pro denegatione ex causa calumnia, vel irrelevantia facilius procedunt in beneficalibus.*
- 294 *Sub nomine causarum spiritualium ad hunc effectum non veniunt nisi causæ beneficales, & quæ.*
- 295 *Quæ sint specialia in hac materia*

teria prophana.

- 296 *Regularia sunt manualia, & obedientiaria.*
- 297 *Quando in secularibus detur manualitas, & quod non sint vera beneficia.*
- 298 *An, & quando potestas amouendi intret in manualibus.*
- 299 *Deijs quæ cōueniunt Canonicatibus, & dignitatibus Cathedralium, & Collegiatarum & non alijs beneficijs.*
- 300 *Canonicatus in Cathedrali sunt ad simultaneam Episcopi & Capituli, & in Collegiata ad electionem Collegij.*
- 301 *De alijs ad materiam Canonicorum, & Dignitatum.*
- 302 *De noua forma concursus in parochialibus induc̃ta à Cōcilio Tridentino.*
- 303 *Intrat etiam in beneficijs ad prouisionem inferioris collatoris,*

toris, vel electoris, aut de
iure patronatus Ecclesiasti-
co.

304 Etiam in reservatis, vel affe-
ctis.

305 Etsi extra diocesim in loco
nullius, quando coram vici-
niore.

306 Exemptio Prælati, vel Eccle-
siae non suffragatur.

307 De edictis proponendis eorū-
que termino.

308 Examen est peragendum co-
ram Ordinario, vel eius Vi-
cario generali, & potest etiā
uterque interuenire.

309 Et coram examinadoribus
in ultima synodo deputatis,
qui non sint minus, quā
tres.

310 Debent præstare iuramentum
quod unicum generale suffi-
cit.

311 Si non adsint tot examinato-
res

*res synodales quomodo alij
deputandi sint .*

312 *Interuentus vnus qui non
sit deputatus in synodo vel
nō præstiterit iuramentum
vitiat actum .*

313 *Examinatores pro vna Dia-
cesi non interueniunt in be-
neficijs alterius Diacesis & que
principaliter vnite .*

314 *Declaratur conclusio de qua
num. 312.*

315 *Ordinarius vel Vicarius non
habet votum decisuum sed
solum adhesionem in parita-
te votorum .*

316 *Quomodo Examinatores suū
votum proferre debeant.*

317 *Examinatores omni emolu-
mento carere debent .*

318 *Examinatores debent solum
renunciare idoneos & non
idoneos, sed ad eos non perti-
net declarare magis dignum .*

- 316 *Sede vacante hoc ius pertinet ad Vicarium Capitularem & non ad alium.*
- 320 *Praelectio fieri potest ex intervallo & in diuerso loco.*
- 321 *Potest Ordinarius praeligere habentem minora suffragia quae concludant approbationem etiam extra beneficium adhaesionis.*
- 322 *Ordinarius tenetur eligere digniorem aliàs appellatur ab irrationabili iudicio quod non procedit in beneficijs non curatis.*
- 323 *Appellatio non retardat executionem.*
- 324 *Irrationabilitas non praesumitur, rarumque ac difficile est illam convincere, & de ratione & ex quibus dignior dicatur.*
- 325 *Reiecto datur facultas prouocandi electum ad examen*
in

in Vrbe.

326 *In quibus beneficijs curatis non intret hæc forma.*

327 *Etiam ubi non intrat, accedere debet approbatio examinatorum sinodaliū.*

328 *Canonicatus Capituli cui annexa est cura, nō tenetur habere requisita beneficiorum curatorum, & quis teneatur.*

329 *De alijs ad materiam.*

330 *Quod Regularia sint manualia.*

331 *De ratione ob quam excepta Religione Hierosolymitana non habetur in foro quæstiones beneficiorum.*

332 *Commendæ, & Dignitates Religionis Hierosolymitanae quomodo prouideantur.*

333 *Aliquarum Militiarum commendæ iure prophano re-*

gulantur?

334 *De materia secularizationis
Regularium.*

SVM.

I.

PROEMIALIA.

Beneficiorum Ecclesiasticorū
 originem, siue introductionem,
 diuisiones, ac alia generalia,
 1 viri forensis non est agere in compendio, forēsi praxi tantum adaptato, facile tamen est videre apud Tractantes A.

Ea verò generalis distinctio foro congrua est, quod, Alia sunt Beneficia secularia, Alia vero
 2 Regularia diuersam naturā habentia, quoties Pontificia potestas, aut lex foundationis legitimè adiecta, siue consuetudo aliter non suadeat, vt secularia sint perpetua, non nisi per Clericos seculares obtinenda;
 Regularia verò sint manualia

&

A. Garz. par. 1. & seqq, Lotter. lib. 1. c. 1. & seqq.

& obedientiaria, non obtinenda, nisi per Regulares, ideoque secularia secularibus, Regularia Regularibus.

Secularium verò, Alia sunt simplicia, & alia qualificata, Et

3. hæc subdistinguntur in curata, & non curata; Prout generaliter, tam ex simplicibus, quàm ex qualificatis, Alia sunt liberæ collationis, Alia de iure patronatus; Illaque libertatem habentia, subdistinguntur in reservata, vel affecta, & ad ordinariam liberam collationem, ex quibus distinctionibus resultant effectus, de quibus infra in suis distinctis Rubricis.

Beneficia item ecclesiastica dicuntur solum ea quæ cum Su-

4. perioris legitima auctoritate erecta sunt, non autem, quæ ex priuata dispositione, quamvis

uis pium vel sacrum onus annexum sit, cum tunc pij legati potius, quàm beneficij nomen congruat, & de consequenti non intrent regulæ Beneficiales, sed generales, cuicunque indifferenti materiæ congruæ.

Illud quoque generaliter in vno vel altero seclarium, ac regularium genere, vel cuiuslibet generis speciebus prænotandum est, omnia provenire à lege ecclesiastica positiva, ideoque Papæ supremæ potestati, ac liberæ dispositioni subesse, vt perpetua facere valeat manualia, vel manualia perpetua, siue seclaria, facere regularia, & e contra; seu aliàs eorum naturam, ac leges immutare, cum totum sub eius dispositione, ac

& obedientiaria, non obtinenda, nisi per Regulares, ideoque sæcularia sæcularibus, Regularia Regularibus.

Sæcularium verò, Alia sunt simplicia, & alia qualificata, Et
 3 hæc subdistinguntur in curata, & non curata; Prout generaliter, tam ex simplicibus, quàm ex qualificatis, Alia sunt liberæ collationis, Alia de iure patronatus; Illaque libertatem habentia, subdistinguntur in reservata, vel affecta, & ad ordinariam liberam collationem, ex quibus distinctionibus resultant effectus, de quibus infra in suis distinctis Rubricis.

Beneficia item ecclesiastica dicuntur solum ea quæ cum Superioris legitima auctoritate erecta sunt, non autem, quæ ex priuata dispositione, quamvis

uis pium vel sacrum onus annexum sit, cum tunc pij legati potius, quàm beneficij nomen congruat, & de consequenti non intrent regulæ Beneficiales, sed generales, cuicunque indifferenti materiæ congruæ.

Illud quoque generaliter in vno vel altero seclarium, ac regularium genere, vel cuiuslibet generis speciebus prænotandum est, omnia provenire à lege ecclesiastica positiva, ideoque Papæ supremæ potestati, ac liberæ dispositioni subesse, vt perpetua facere valeat manualia, vel manualia perpetua, siue seclaria, facere regularia, & è contra, seu aliàs eorum naturam, ac leges immutare, cum totum sub eius dispositione, ac

I F.

De facultate conferendi Beneficia secularia, ex iuris communis dispositione locorum Ordinarijs vel alijs inferioribus competente, & de devolutione.

Iuris communis dispositione primæuoque Ecclesiæ vñu attentis, omnia beneficia quādocumque & quomodocumque vacantia, ad Episcopi seu Ordinarij loci collationē spe-

B. disc. 63. & 64. et sub tit. de pension. disc. 44. et sub tit. de Regal. disc. 148.

ſpectant , exceptis illis de iurepatronatus, ab eodem tamē Ordinario prouidendis , ad præſentationem patronorum , quatenus infra legitima tempora, ſeruatiſque alijs ſeruandis, perſonam idoneam, concordem, vel pro maiori parte, præſentent; Adhuc remanente dicto iure conferendi habituali, ad exercitium deducibili, non facta validè præſentatione , puta extra tempus præſinitum , ſeu minus dignè, aut eiſdem patronis in diuerſa vota abeuntibus, adeò vt maiorem partem non conſtituant, vt in ſua particulari ſede iuriſpatronatus .

In Canonicatibus verò, ac Dignitatibus, alijsque beneficijs Cathedralis , vel Metropolitane

C. ſub tit. de iurepatr.

næ Ecclesiæ, cum prouisiones
fiant nomine eiusdem, repræ-

- 8 sentatæ per Episcopum tan-
quam caput, & Capitulum,
tanquam membra, hinc vtri-
usque simultanea est collatio..

Expressa determinatio autem
in iure non habetur; super
huiusmodi simultaneæ exerci-
tio, vnde propterea non mo-
dica lis inter scribentes desu-

- 9 per viget; Magis autem re-
ceptum est, consuetudini, vel
expressæ conuentioni, aut etiã
particulari Apostolicæ deter-
minationi (vbi adest) dese-
rendum esse, sin. minus, coe-
quale ius eorum esse, vt scili-
cet tanta sit vox solius Epis-
copi, quanta totius Capi-
tuli, quod à maiori seu legiti-
ma parte illud de iure repræ-
sentante in proposito attendi-
10 tur, perinde ac si omnes Ca-
pitu-

pirulares in eandem deueniāt
sententiam, discordantium,
adhæſione voto Episcopi non
curata, neque illud in aliquo
augente D.

Simultaneus verò seu collegiati-
uus non requiritur concursus
Episcopi & Capituli in huius-
modi actu explicādo, sed qui-
libet suum ius, diuerso loco, di-
uersoque tempore vel modo
explicare potest, Episcopus
nempè singulariter, Capitulum
verò collegialiter, dummodo
II in eadem persona sequatur
concursus; Vbi verò sit in di-
uersis, neuter actus conclusus
remanet, ideoque elapso sta-
tuto tempore à iure commu-
ni vel particulari, fit locus de-
volutioni, iuxta gradus ab eo-
dem iure statutos.

Hinc

D. disc. 1. & 30. & seq.

Hinc laudabilis inoleuit vsus,
huiusmodi iuris exercitium,
diuidendi per alternatiuam,
feu per menses & tempora, vt
quilibet nomine consortis to.

12 tum ius absque hac discre-
pantia exerceat; Eadem tur-
naria diuisione laudabiliter
quoque in plerisque Ecclesijs
introducenda inter eiusdem Ca-
pituli Canonicos vocales, ac
etiam inter Patronos in iure
præsentandi E.

In Italia frequentius istud Capi-
tuli ius ab aula recessit, illud-
que in solo Episcopo consoli-
datum fuit, eo solū in aliqui-
bus Capitulis nimium rarò re-

13 manēte; In alijs verò prouin-
cijs, præsertim in Hispania e-
conuersò, totum de consuetu-
dine consolidatum est in Ca-
pitu-

E. *ibidem.*

pitulo, in quo Episcopus collegiatiuè tanquam vnus ex Capitularibus habet ius interueniendi, cum voto alicubi duplicato, alicubi verò præponderanti, iuxta particulare consuetudinem, qua cessante, remanet simplex votum alijs coequali, quo etiam in aliquibus Ecclesijs, eadem tamen legitimè inducta consuetudine, quæ immemorabilis esse debet, etiam caret F.

Cadente isto casu omnimodæ carentiæ quæstione, an Episcopo remaneat ius habituale, ad exercitium quandoque deducibile, ad effectum vt huiusmodi beneficiorum species cadat necne sub indulto conferendi reseruata, quod eisdem Episcopis per Sedem Apo-

F. *ibidem*.

Apostolicam concedi solet, ut infra in particulari Indultorum rubrica.

Canonicatus vero Pœnitentiarius, ex Tridentini Concilij decreto, per solum Episcopum absque Capituli participatione prouidetur, secus verò in Metropolitans, & Cathedralibus Hispaniarum, in quibus ex Apostolicis Indultis, dicto Conciliari decreto non obstante, tam iste Pœnitentiarius quam Doctoralis, & Theologalis, prouidentur per concursum habendum coram Episcopo & Capitulo, iuxta formam in iisdem Constitutionibus præscriptam; Cadente aliàs quæstione, an Baleares Insulæ, & Cathalonix Principatus in proposito caderent sub huiusmodi indultis de Hispanijs loquentes, illa verò iam

fopi-

sopita per Apostolica decreta seu declarationes pro comprehensione, quæ aliàs probabilior quoque videbatur. Ac etiam alia cadente quæstione super Episcopi & Capituli interuentu, an disiunctius vel cumulatiuus esse deberet, atque probabilius pro simultaneo & cumulatiuo respondendum est G.

In Collegiatis autem, Canoniciatum, & beneficiorum prouisio est ad electionem, ipsius Collegij, Episcopi verò seu Prælati confirmationem, nisi agatur de erectis ex antiquis beneficijs ad Ordinarij aliàs liberam collationem, quæ adhuc durat, huiusmodi immutatione non obstante, nisi vno vel altero casu lex fundam-

G. disc. 28. & 29.

dationis seu legitima consuetudo, aut Apostolicum Indultum aliter disponat ; Ista verò Indultorum species subiecta non est reuocationibus priuilegiorum super iure præsentandi in Concilio Tridentino & Apostolicis Constitutionibus contentis H.

His autem casibus particularibus cessantibus ; Generaliter fundata est Ordinarij intentio in prouisione beneficiorum in eius diæcesi vel territorio existentium , nisi ex Apostolica concessione seu immemorabili consuetudine, vel præscriptione, alteri inferiori Prælato istud ius in aliquibus beneficijs quæsitum sit , eodem modo quo supra de Capitulo Cathedralis habetur; Eadem pariter cadente quæstione iuris habitualis ad exercitium deduci.

H. disc. 17.

ducibilis in casu quo inferior negligat vel malè exerceat, pro comprehensione sub Indultis vt supra, quasi quod inferior, ipsius Ordinarij vicario nomine hoc ius ex consuetudine vel priuilegio exerceat, in casu mali exercitij reassumibile I.

Taleque ius residere etiam potest in inferiori Prælato Regulari, non immutata beneficiorum sæcularium natura, vt sæcularibus conferri debeant, & e contra.

Tenetur Ordinarius, vel alter in quem hoc ius translatum sit, illud 'exercere infra' terminū, qui generaliter, non data contraria consuetudine seu lege particulari, est sex mensium, regulariter decurrendorum, à die

I. eod. disc. I.

à die vacationis in eius diæ-
 cesi seu territorio contingen-
 tis, ob scientiæ præsumptio-
 nem in Ordinario militantem
 eorum quæ in propria diæcesi
 vel territorio contingunt, nisi
 mors possessoris extra diæce-
 sem, vel alia iusta causa huius-
 modi præsumptionem cessare
 faciat, seu iustam excusatio-
 nem inducat; Et ob quam
 possibilitatem, inducta est in
 impetrante à Superiore bene-
 ficiū ex capite deuolutionis,
 19 necessitas perfectæ & conclu-
 dentis probationis huiusmodi
 scientiæ, cum sola iuris præ-
 sumptio in ijs quæ sunt actio-
 nis vel intentionis fundamen-
 tum, sufficiens non sit, neque
 dicatur perfecta & cōcludens
 probatio illa quæ contrariam
 habet possibilitatem.

Data verò negligentia conferen-
 di

di intra terminum, siue facta
 prouisione de scienter indi-
 gno, aut alia concurrente in
 ipso collatore incapacitate,
 ratione excommunicationis,
 vel similis impedimenti, in-
 trat gradualis deuolutio ad
 Superiores, quibus idem pro-
 uidendi terminus statutus est,
 nempe ab inferiori non exem-
 20 pto ad Episcopum, ab Epis-
 copo non exempto ad Metro-
 politanum, ac ab isto ad Pa-
 pam, siue ad Primate[m], pro lo-
 corum ac regionum obserua-
 tia ac priuilegijs, denegata
 deuolutione ad Episcopum,
 à Capitulo Cathedralis exer-
 cente de consuetudine vt su-
 pra integrum illud ius, quod
 ipsius quoque Episcopi est si-
 multaneum, ita consolidatum
 in solo Capitulo, quod proin-
 de nomine ac vice eiusdem
 Epif.

Episcopi quoque conferre dicitur, ac successiue ad eundem deuolutio danda non est.

Huiusmodi ordinariæ prouisiones, vtpotè non ad partis supplicationem, sed motu proprio manantes, minusque cadentes
 21 sub Regulis Cancellariæ, nulla indigent valoris, vel alterius qualitatis expressione, seu iustificatione, vt in Apostolicis prouisionibus desideratur I.

Atque respectu inferiorum collatorum, ex consuetudine vel priuilegio habentium ius cōferendi beneficia in aliena diœcesi vel territorio existentia, Concilium Tridentinum,
 22 respectu beneficiorum, quibus animarum cura principaliter incumbit, & quæ sub pa-
 ro-

rochialium nomine explicari solent, aliquam induxit restrictionem, ut scilicet conferri non valeant, nisi ijs qui in cō. cursu, ad formam ab eo præscriptam coram loci Ordinario habito, ab isto præelecti sint, ad huiusmodi tantum, personas restricta inferioris collatoris facultate, quæ ita quodammodo honorifica tantum remanere videtur; Idemque in Prælati non Episcopis quamvis ordinariam & quasi Episcopalem iurisdictionem cum territorio verè separato habentibus, quoties de iure vel de facto synodum non celebrent, vnde coram eis forma Conciliaris impracticabilis remaneat, cum tunc illa coram viciniori Episcopo servari debeat, quacunque ipsorum Prælatorum vel Ecclesia-

D rum

rum exemptione non curata ,
 vt infra in particulari paro-
 chialium rubrica L.

Quia verò Papa dicitur Ecclesiæ
 vniuersalis Episcopus, ac Or-
 dinarius ordinatiorum, hinc
 proinde, secluso etiam Aposto-
 licarum reservationum vsu, ex
 ipsius iuris communis dispo-
 sitione cum quolibet ordina-
 23 rio collatore concurrere po-
 test, eumque præuenire, nulla
 desuper cadente quæstione
 potestatis, benè tamen illa vo-
 luntatis regulariter non præ-
 sumendæ, cum non de facili
 soleat Papa, quamuis possit,
 huiusmodi potestatem exer-
 cere, nisi quando inferioris
 crimen, quamuis aliàs iuris cō-
 ferendi priuationem non in-
 ducens, impulsus tribuat ;
 Di-

L. num. 302. & seqq.

Dicta voluntas desumi solet ex particulari prouidendi formula, isto casu adhibita, diuersa ab altera, quæ in casu prouisionis de reseruato vel affecto seu deuoluto adhiberi solet, alijs probationis speciebus non præclusis, utpote in quæstione facti & voluntatis potius quàm iuris M.

De alijs verò ordinariam prouisionem concernentibus sparsim habetur infra occasione agendi de reseruatis vel affectis; Magis autem de indultis quæ ipsis Ordinarijs ratione Cardinalitiæ dignitatis per Sedem Apostolicam concedi solent, conferendi reseruata vel affecta.

D 2

De

M. disc. 23.

De reservationibus & affectionibus Apostolicis in genere ; & quando cessent.

DEcimo tertio nostræ salutis currenti sæculo, cœpit Apostolica Sedes collationem aliquorum beneficiorum in
 24 aliena diœcesi existentium, sibi reservare, prius ratione loci, in quo vacationem sequi contingeret, puta in Curia, siue apud Sedem, deinde ratione personarum, puta ipsius Papæ familiarium, vel Sedis Apostolicæ qualificatorum officialium; Siue ratione qualitatis beneficiorum, quia primæ Dignitates in Cathedrali vel in Collegiata iurisdic-

ditionem vel Prælaturæ speciem annexam habentes ; Ac demum ratione temporis, aliquos menses sibi reservando, iuxta singularum reservationum, Rubricas, de quibus infra.

Duplex verò est huiusmodi reservationum species, Vna earum quæ dicuntur clausæ in corpore iuris, vt pote manantes à Constitutionibus vel decretis Apostolicis, quæ in Decretalium libris præsertim Sexto, vel Clementinis & Extrauagantibus inserta sunt ; Altera verò manantium à Regulis Cancellariæ, quas Pontifex in crastinum suæ assumptionis edere solet ; Notabilis autem differentia est inter huiusmodi reservationum species, quoniam prima per mortem Papæ non cessat, sicuti

cessat altera resultans à Regu-
lis Cancellariæ, quæ vt pore
editæ pro ipsius Papæ placito,
per eius mortem cessant; Ideo-
26 que Sede Papali vacante fit
reuersio ad primæuum statum,
ac iuris communis dispositio-
nem super iam insinuato Or-
dinarij loci iure conferendi
omnia beneficia quocumque
tempore vacantia N.

Effectus autem huius cessationis
percutit solum reservationes
accidentales, (quas disconti-
nuas dicimus,) ratione mensis,
vel loci, non autem reales vel
27 personales, (quas continuas
appellamus,) ratione scilicet
qualitatis beneficij, vt sunt
primæ Dignitates, Monasteria,
concistorialia, Canonicius
Basilicarum Urbis, & similia;
Vel

N. disc. 1. & 4. & 31.

Vel ratione personarum, quæ vacantia beneficia possederint, quia nempe Officiales, Collectores, Prothonotarij, familiares, & similes; Quamvis enim cessent quoque istæ reservationes, quæ respectuè in corpore iuris clausæ non sint, sed à Regulis Cancellariæ tantum manent, adhuc tamen ob statum reservationis in quo extiterunt vigentibus Regulis, beneficia remanent affecta, cum huiusmodi qualitas semel impressa, semper duret pro ea vacatione O.

Verum & in discontinuis reservationibus, eatenus Ordinariorum ius restituitur vel aperitur, quatenus ipsa vacatione durante prouisio sequatur, cum nouus Pontifex in crasti-

D 4 num

O. d. disc. 4. & 31.

num assumptionis omnia be-
 28 neficia vacata & non pro-
 uisa, aliàs sub Apostolicis re-
 seruationibus cadentia, sibi
 reseruare soleat, ideoque si
 eadem die creationis Pontifi-
 cis, ordinariam prouisionem
 sequi contingat, illa utpote
 in tempore inhabili viribus
 29 caret, De præcedenti autem
 tempore extrinsecus constare
 debet, aliàs quàm per ipsarum
 litterarum datam in propo-
 sito de antidata suspectam P.
 Crediderunt aliqui, sub reserua-
 tionum vel affectionum cessa-
 tione, cadere casum negligen-
 tiæ Papæ nuper defuncti non
 prouidendi infra mensem,
 quasiquod sequuta sedis Apo-
 30 stolicæ vacatione, iam im-
 pressæ reseruationis qualitate
 non

non obstante, inferior collator suam ordinariam reassumat potestatem; Erronea verò huiusmodi opinio censenda est; Vel quia Canones ita desuper disponentes, contrario usu antiquati sint, Vel quia restrictionem habeant ad sola beneficia principaliter curata, quæ aliàs liberæ collationis, accidentaliter sub locali reservatione caderent per obitum in Curia Q.

Exceptuant aliqui hæ reservationibus vel affectionibus, beneficia manualia, vel alteri Ecclesiæ accessorie, ac subiective vnita, quod pariter æquiuoco laborat, cum id non ratione cessationis Regularum, sequatur, sed non comprehensionis, cum hæ verè ac

D 5

pro-

Q. d. disc. 24. & 25.

propriè beneficia non sint, sed respectiuè pia legata, vel prædia Ecclesiarum quibus vnita sunt, ideoque vacationem nō recipiunt, & successiuè in eis non cadit prouisio; Verū, præbente casu quod in istis vera detur vacatio, intrant etiā reservationes, vt in vnitis verificabile est in vicarijs perpetuis quę in titulum conferri solent R.

Attenta verò antiqua formula Indultorum, quæ Cardinalibus vel alijs per Apostolicam Sedem conceduntur, conferendi reservata & affecta, cessare quoque dicebantur reservationes vel affectiones, cum verius crederetur, Indulta nil tribuere de nouo, solumque

re-

R. *infra n. 206. & seqq. & n. 296. & seq. ubi de manualibus, & vnitis.*

remouere accidentale reservationum, vel affectionum obstaculum, vnde indultarius conferret eius primæuo iure ordinario, eo modo quo Sede Papali vacante: Hodie verò per modernas formulas seu Apostolicas Constitutiones, ius delegatum Indultarius continent, ideoque firmis remanentibus affectionibus ac reservationibus, delegato seu vicario iure Papæ indultarius confert S.

De non compræhensione autem beneficiorum iurispatronatus laicalis ex fundatione vel dotatione aut Regio quamuis ex priuilegio, habetur in sua particulari materia T.

S. infra n. 123. & seq. ubi de indultis.

T. sub tit. de iure patronatus.

De reservatione ob vacationem in Curia, vel apud Sedem.

PRO synominis ad omnes ferè effectus huiusmodi vacationes in Curia & apud Sedem haberi solent atque simul confundi, præsertim verò ad effectum reservationis, sub qua
 34 ita cadant beneficia vacantia in Curia ac apud Sedem, & econverso beneficia iurispatronatus laicalis, ex fundatione vel dotatione; siue Regio quamvis ex solo privilegij, ita non cadunt sub vna, ac sub altera reservatione, sed in casu utriusque pariformiter pro ea vice derogari solet.

Dis-

Differunt autem circa beneficia
 existentia in Vrbe (quatenus
 iuxta frequentio^{re}m contin-
 gentiam ibi fit Curia & Papæ
 residentia), siue in alio loco ,
 35 vbi Curiam reperiri con-
 tingat , quoniam vacatio
 apud Sedem etiam hæc bene-
 ficia capit, non autem vacatio
 in Curia .

Vna verò vel altera species di-
 stinguitur, non ratione loci
 obitus , cuius identitas ita
 supponenda est , sed ex quali-
 tate possessoris; Vbi enim eius
 domicilium in Vrbe vel alio
 loco Curia sequatur ex sola
 36 ratione beneficii vel originis,
 seu etiam domiciliaria ciuili-
 tatis, absque alia curiali qua-
 litate tunc vacatio sequi dicitur
 in Curia, non autem apud Se-
 dem , Secus autem vbi domi-
 cilium esset accidentale ratio-

ne officij , vel etiam exercitij, puta Aduocati, Procuratoris, Sollicitatoris, Expeditoris, Aulici , seu familiaris , vel aliàs Curiam sequentis, illique addicti, cum curialitas vacationem apud Sedem producere dicatur , quamuis in eo originaria seu domiciliaria ciuilitas quoque concurre-
ret V.

Illa tamen officia huiusmodi curialitatis effectum producant, quæ licet venalia , annexam
37 administrationem vel personalem industriam habeant , secus autem ea quæ absentibus, ac etiam infantibus congrua , personali industria vel administratione carentia, pro solo emolumento emanant ,
quàm-

V. disc. 20. & 21. ubi de his executionibus.

quamvis ex privilegio annexam habeant familiaritatem, vel prothonotariatum, reservationem ex tali qualitate, seu annexione producentem, cum non exinde altera qualitas curialitatis resultet ad hunc effectum vacationis apud Sedem; Et de qua officiorum distinctione in sua materia X.

Semel autem contracta curialitas in dubio continuata præsumitur usque ad obitum, nisi contraria expressa vel adminiculativa probatio contrarium suadeat.

Atque exceptuatio beneficiorum Urbis, quæ per non Curiales, sed simplices incolas possideantur, iuxta modernas declarationes, locum fortitur,

X. de officijs Romanæ Curie sub tit. de Regal. disc. 2.

tur, quatenus in ipsa Vrbe
 possessorem decedere contin-
 gat, secus autem si infra duas
 39 dietas, quamuis infra di-
 strictum, qui in proposito ab
 ipsamet Vrbe seu loco distin-
 gui solet, vt etiam habetur
 infra in Rubrica facultatum
 Cardinalium Y.

Y. infra num. 127. & seqq.

*De reservatione per obitum
 officialium Romanae Cu-
 ria.*

Aliqua maiora seu qualifica-
 ta officia, nempe, Nuntio-
 rum, Legatorum, Rectorum,
 ac Thesaurariorum, generali-
 40 ter reservationem fixam seu
 continuam causant in corpore
 iuris clausā, ubicumque offi-
 cialium obitum sequi contin-
 gat; In alijs verò officijs,
 quorum ratione resultat refer-
 uatio, in corpore iuris etiam
 clausa, sub quæstione erat,
 an ipsius iuris communis di-
 spositione attentata, reservatio
 esset etiam continua & fixa,
 vel potius accidentalis seu
 dis-

discontinua ratione obitus in Curia, vel intra duas dietas, quodque illa continua reservatio, quæ à sæculo & ultra in huiusmodi quoque officijs intrat, ubicumque vacationem sequi contingat, resultet potius à familiaritate Papali, vel respectuè prothonotariatu huiusmodi officijs per Apostolicas Constitutiones privilegiatiuè annexis, non autem à primæua officij natura, quod nimium refert ad effectum multiplicandi necnè reservationes, quæ ubi sunt duplices, Indulta cessare faciunt; Et quamuis aliàs, ac fortè probabilius, iuxta hanc secundam partem, pro accidentali seu discontinua reservatione ab ipso solo officio manante, decisum sit; Apostolica tamen determinatio in contrarium, quæ;

quæstionē substulit, ideoque data officiorum duplicitate, ita duplex resultat reservatio, vna ratione officij ex ipsius tantum qualitate, altera verò ratione familiaritatis vel prothonotariatus, ab altero officio resultantis Z.

VI.

De reservatione ratione familiaritatis, Papæ, Cardinalium, aliorumque Prælatorum.

VLtrà illam proximè supra enunciatam fictam seu privilegiatiuam Papæ familiaritatem, quæ Romanæ Curie officijs annexa est, adest familiaritas

Z. disc. 3.

43 liaritas vera resultās ex actua-
 li seruitio Papæ vel Cardina-
 lium, seu aliquorum qualifi-
 catorum Curix Prælatorum,
 ex qua absque dubio resultat
 reservatio, etiam in corpore
 iuris clausa, absque tamen,
 multiplicitate, cum duplici
 posita, maior absorbeat, ac
 44 suffocet minorem in confide-
 ratione non habendam, vt
 præsertim frequenter contin-
 git in vera, vel ficta, & priuile-
 giatina familiaritate Pape suf-
 focante seu absorbente fami-
 liaritatem Cardinalis.

Aliqua antiquiori tempore circa
 huiusmodi reservationis spe-
 ciem cadente quæstione, super
 familiaribus Auditorum Ro-
 tæ & Clericorum Cameræ alio-
 rumque Prælatorum, aliquod
 45 maius seu qualificatum offi-
 cium habentium, quæ pari-
 ter

ter cum affirmatiua sopita
est .

In reliquis autem, frequentes in
ista materia fori quæstiones,
facti potius quàm iuris esse
videntur, super huiusmodi
qualitatis iustificatione, & an
46 concurrant necnè requisita,
mentis & dentis desuper ne-
cessaria; Mentis scilicet, vt
iure illius contractus vel quasi
qui inter dominum & famu-
lum iniri dicitur, super famu-
latu vel seruitio concernente
personam Cardinalis vel Præ-
lati cui sit addictus, non autē,
vbi seruitium non sit circa
personam, sed in alijs, puta in
Vicariatu Generali, vel in
Auditoratu, aut æconomia Ec-
clesiæ Cathedralis, quàm Car-
47 dinalis obtineat, siue Mona-
sterij, quod commendatum
habeat, iurisdictionem vel
ad-

administrationem annexam,
habentis cum similibus.

Quinimo personale seruitium,
adeo præcisè apud antiquio-
res desiderabatur, vt ad cer-
ta munera, puta Aulae Præfe-
cti, Secretarij, Pincernæ,
48 Cappellani, & similibus, id
restrictum esset, non autem
conueniret familiaribus, qui
absque certo ac determinato
officio, honorificentia ac splē-
doris gratia retinentur, qui
vulgò in Curia dicuntur, *Gen-
tilbuomini di spalliera*, quod
tamen receptum non est, cum
dato formali famulatu, inde-
finite hic effectus resultet,
quamuis certum munus an-
nexum non sit.

Alterum est requisitum dentis,
vt scilicet famulus viuat ex-
49 pensis domini, & ex famula-
tus mercede, vel recipiendo
in.

integrum victum in ipsius domini domo, ut antiquior erat usus, comedendo scilicet, ut vulgo dicitur *in tinello*, & quandoque antiquitus in ipsius Domini mensa, Vel recipiendo eundem victum, partim in diurnis portionibus panis & vini, & partim in menstrua pecuniaria quantitate obsoniorum loco subrogata, siue recipiendo totum in salario, quod in certa uniformi summa singulis mensibus præstetur pro seruitio.

Ut **U**trumque autem requisitum copulatiue concurrere debet, atque vnum sine altero non sufficit, plerique siquidem obsequium ac seruitium Cardinali præstant magis assidue ac diligenter quam veri famuli salariati agant, ex parentelæ, amicitiae, vel prote-

tio.

tionis impulsu; & tamen non sunt famuli salariati; Et econuersò plerique viuunt in domo, & quandoque etiam in mensa Cardinalis, siue diurnas portiones panis & vini, beneuolentiæ, vel subuentionis iure recipiunt, & tamen seruitio addicti non sunt.

Vtroque autem requisito concurrente, nil refert, an familiares in propria domo, vel in illa domini viuunt, cum domus materialis in proposito nil alteret; Minusque familiaritatem tollit aliqua magis honorifica & insolita tractatio, quam ex genio & beneuolentia, siue ex alia superuenta qualitate dominus faciat, quoties dicta requisita perseuerent.

Se mel autem contracta familiaritas

ritas continuata præsumitur ,
 donec constet de dissolutione,
 quæ ad hunc effectum operati-
 ua est in beneficijs, quæ post
 52 dissolutionē obtineantur , sub
 huiusmodi reservatione non
 cadentibus, secus autē, quoad
 ea quæ ipsa familiaritate du-
 rante, vel antea obtenta sint,
 quoniam ob semel impressam
 reservationem ex ista qualita-
 te resultantem, perpetuò pro
 ea vacatione durat affectio A.
 De familiaribus autem Papæ vi-
 uentis exceptuatis in indulto,
 53 an continent in exceptua-
 tione post mortem Papæ ha-
 betur infra in Rubrica indul-
 torum B.

*A. de his omnibus circa familiari-
 tatem disc. 3. 5. 6. & 11.*

B. infra num. 123. & seqq.

E

De

VII.

*De reservatione ex Collecto-
toria vel subcollectoria
Apostolica.*

IN Collectoribus generalibus
spoliorum, aliorumque Ca-
meræ Apostolicæ iurium ac
emolumentorum alicuius pro-
vinciæ vel Ditionis, nulla ca-
54 dit quæstio, cū sit reservatio
clara, in corpore iuris etiam
clausa; Apud antiquiores au-
tem non levis quæstio fuit, an
eadem reservatio oriatur ex
singularum diæcesum subcol-
lectoria, quod pariter hodie
remanet pro affirmatiua ex-
tra quæstionem, in eo solum
cadentem, an hæc assimilata
alteri resultanti à collectoria,
dici

dici quoq; debeat clausa in corpore iuris, vel potius manans à Regulis Cancellariæ; Huius tamen quæstionis modicus est effectus, ideoque raro forus illam audit, quoniam licet inter vnam ac alteram speciem reservationis, notabilis vigeat differentia, ob cessationem affirmatiuam seu negatiuam, per mortem Papæ, ac Sede Papali vacante, adhuc tamen ferè idem est effectus, ob iam insinuatam affectionem à semel impressa personali reservatione causatam.

Duplex autem requisitum copulatiuè pro huiusmodi specie reservationis verificandum est; Primò scilicet illud vnicitatis in ea diæcesi; Et secundò iurisdictionis vniuersalis in omnibus causis ac negotijs, illam collectionem

concernentibus ; Hinc proinde parùm refert vnicum esse subcollectorem ad aliqua particularia negotia deputatum ; Vel quod plures eodem tempore existant , quamvis cum vniuersali iurisdictione .

Atque hinc in praxi resultat quedam moralis necessitas iustificationis huiusmodi deputationis per scripturam ; Non quia hæc præcisè necessaria sit , sed quia per testes vel alias species probationis nimium difficile est hoc secundum vniuersalitatis requisitum iustificari cum perfecta & concludenti probatione ad id necessaria , quam sola contraria possibilitas cessare facit , ideòque super hoc maior esse solet difficultas , potiùs quàm super vnicitate , quoniam data vnius deputatione ad vniuer-

uer-

uerſitatem negotiorum, alte-
 58 rius præcedentis deputatic-
 nis reuocatio præſumitur, niſi
 pateat, ſecundam factam eſſe,
 cumlatiuè & compatibiliter
 cum prima quæ etiam duret.
 Deſideratur, etiam vt ſubcolle-
 ctor in eccleſiaſtica dignitate
 fit conſtitutus, cum non niſi
 huiusmodi perſonis Apoſtoli-
 ca Sedes cauſarum cogniti-
 onem delegare ſoleat, ac aliàs
 deputatio inualida fit, neque
 59 reſeruationem cauſet; Hoc
 autem, præſertim citra mon-
 tes difficultate non caret, ob
 contrarium uſum, ob quem,
 ſicuti Episcopuſ, qui ad Sa-
 crorum canonum præſcriptũ,
 non niſi perſonas in primaria
 dignitate conſtitutas ad cau-
 ſarum cognitionem deputare
 poterat, Archidiaconum ſci-
 licet in temporalibus, & Ar-
 E 3 chi-

chipresbyterum in spiritualibus, hodie simplicem clericum nullam habentem ecclesiasticam dignitatem deputare potest in Vicarium Generalem cum qualitate vnicitatis, atque cum maiori & grauiori causarum vniuersitate, totiusque diæcesis regimine ac administratione; Ita non videtur, cur Collector generalis, huiusmodi subcollectores tanquam eius in singulis respectiue diæcesibus | cum minori administratione Vicarios Generales, deputare non valeat, quamuis in ecclesiastica dignitate non constitutos, dum eorum deputatio non prouenit directè à Papa non nisi constitutis in dignitate rescribere solito, sed à Collectore.

Vnicitati verò non obstat illa cōtemporanea pluralitas, quæ diuer-

uerſis reſpectibus in vna eadēq;
 60 diæceſi facta ſit , quia nempe
 vnus ſit ſubcollector ſpoliorū ,
 alter decimarum, ac alter alio-
 rum iurium ſeu redditum ,
 dummodo quilibet in ſuo ge-
 nere ſit vnicus cum vniuerſa
 iuriſdictione , potiſſimè vbi
 deputationes à diuerſis fonti-
 bus manant .

Minuſque obſtat illa quæ reſpe-
 ctu Episcopī eſt pluralitas , re-
 ſpectu verò diæceſum in ſingu-
 laritates reſoluitur , vbi ſcilit
 61 cet duæ vel plures Eccleſiæ ,
 ac diæceſes ſub vno Episcopo
 æquè principaliter vnitæ ſint ,
 vel vni ex Apoſtolica diſpen-
 ſatione commendatæ , quoniā
 ſufficit quemlibet in qualibet
 diæceſi eſſe vnicum ac vniuer-
 ſalem .

Percutit quoque iſta reſeruatio
 (adinſtar aliarum persona-
 E 4 lium

lium) ea beneficia, quæ durante subcollectoria, vel ante
 62 tea obtineantur, & quæ post illam quoque cessatam, ob semel impressam reservationem, adhuc affecta remanent, non autem ea quæ post cessationem obtineantur.

Crediderunt aliqui, desiderari quoque acceptationem, ac
 63 exercitium, quod tamen receptum non est, cum huiusmodi deputationes in inuitis vel ignaris fieri non soleant, nullaque suppetat suspicio fraudis, ubi Collector generalis nullam habeat in collatione reservatorum participationem, secus autem huiusmodi suspitione cadente, nisi vno vel altero casu contrariæ veritatis urgentiora argumenta concurrant C. *De*

C de præmissis ad materiam huius reservationis disc. 8. 9. & 10.

VIII.

De reservatione ratione Prothonotariatus.

IN Prothonotarijs qui in statu qualificatæ Prælaturæ, numeratum Collegium in Curia constituunt, ac repræsentant Notariōs in primatiua Ecclesia ad martyrum acta scribenda deputatos, & qui ad aliorum differentiam *participantes* dicuntur, nulla cadit difficultas super reservatione, in corpore iuris etiam clausa; Inferiorum verò Prothonotoriorum plures habentur species; Vna scilicet eorum qui per litteras Apostolicas directæ à Papa creantur, in quibus pariter extra controuersiam est intrare reservationem

ob præsumptam scientiam & acceptionem, nisi contrariæ veritatis expressa vel adminiculatiua probatio accedat.

Altera est species prothonotariatus, ex Apostolica quoque auctoritate manans, non explicitè vt præcedens, sed implicitè seu fictè ac priuilegiatiuè resultans ab aliquibus Romanæ Curiae officijs, atque hanc pariter hodie extra quæstionem est, reservationem causare.

Tertia demum est eorum, qui creantur per Legatos, vel Nuntios Apostolicos, ac alios ex Apostolica concessione ad id potestatem habentes; Et quamuis ista quoque eundem causet effectum, attamen exigit saltem præsumptam seu coniecturalem probationem scientiæ ac acceptionis in alijs

alijs speciebus non necessariam, ac etiam implementum illius formæ, quæ vel in litteris deputationis, vel in facultatibus deputantis, præscripta est.

Quamvis autem frequentius, non nisi per litteras, vel earum registra huiusmodi deputatio
66 probari soleat, præclusæ tamen non sunt aliæ probationum species, præsertim per testes de litterarum tenore benè deponentes; Solus verò usus insignium quæ huic dignitati congruunt, sufficientem probationem non præbet, benè tamen adminiculum præstat, atque data deputatione probat acceptationem D.

E 6 De

D. de hac specie reservationis disc.
3. 5. & 8.

IX.

De reservatione Maioris Dignitatis in Cathedrali post Pontificalem, ac Principalem in Collegiata.

IN Cathedralibus ac Metropolitanis, nulla ratione habitæ valoris, indefinitè prima Dignitas, seu maior post Pontificalem, ex ipsius beneficii
 68 natura, perpetuò reservata est; In Collegiata verò prima seu principalis, quæ iurisdictionalem quoque curam ac Prælaturæ speciem annexam
 69 habeat, pariter indefinitè reservata est; Dicta verò, circumstantia cessante, non nisi ubi decem florenorum valorem excedat; Istaque dicitur
 rea-

realis & continua reseruatō ,
 quæ cessatis etiam per mortem
 Papæ Regulis Cancellariæ , à
 quibus manat , adhuc durat
 70 ratione affectionis , à se-
 mel impressa reseruatione re-
 sultantis, eo modo quo in per-
 sonalibus reseruationibus di-
 ctum est.

Quatenus verò maior in Cathe-
 drali, seu principalis in Colle-
 giata sit, ratione iuris patrona-
 tus vel optionis , aut ex alio
 71 accidēti reseruationis expers,
 tunc altera illi proxima sub
 ista reseruatione cadit , & sic
 successiue , cum sufficiat eam
 esse primam inter beneficia li-
 beræ collationis.

Si autem sit vnica , quæ vulgò
monocularis appellari solet ,
 quamuis aliàs sub controuer-
 sia fuerit , ex ea dubitandi ra-
 tione , quod ob aliarum non
 exi-

existentiam cēset terminus
 seu discretio maioris vel pri-
 72 mæ, hodie tamen de plano
 receptum est, vt sub reserua-
 tione cadat ; Idemque si duæ
 cœquales in eadem Ecclesia
 existant, vt vtræque sub hac
 Regula veniat ; Secus autem,
 vbi ob aliarum maiorum exi-
 stentiam, secundum vel vltē-
 riorem locum in Capitulo seu
 Ecclesia occupet, quamvis
 73 primæ seu principalis figuram
 faciat in aliquo inferiori Col-
 legio in eadem Ecclesia exi-
 stente .

Sub consuetudine verò seu priui-
 legio optandi, probabilius est
 74 hanc maiorem seu primam
 dignitatem non scadere, nisi
 verba Indulti, seu diuturna
 pacifica obseruantia, potissi-
 mē vbi interpretatiuæ termi-
 nus ei conueniat, aut aliæ fa-
 cti

Et circumstantiæ contrarium
suadeant, quamvis etiam no-
stro moderno tempore, id sub
magna quæstione fuerit E.

Frequentes autem super hac re-
servationis specie quæstiones
in foro habentur super colle-
giali qualitate Ecclesiæ, ex
qua resultet, an eius Rectoria
75 seu illud beneficium, quod
primam figuram facit, sub
huiusmodi reservatione ca-
dat; Id autem potius facti quàm
iuris est, ex ipsius facti quali-
tate, ac probatione collegia-
litis in dubio non præsu-
mendæ determinationem re-
cipit, vbi explicita non ha-
beatur Collegij erectio Apo-
stolica auctoritate facta, vnde
ex adminiculis ac signis eam
de-

*E. de hac specie reservationis disc.
12. cum seqq.*

deduci contingat F.

X.

De reservatione Monasteriorum.

EXtrà omnem quæstionem, reservata sunt ea Monasteria, quæ utpote formalem administrationem habentia, in 76 Concistorio provideri solent, *concistorialia* proinde nuncupata, cuiuscumque valoris existant, quamvis extrà Concistorium provideantur; Adeoque certa ac de maioribus hæc species reservationis censetur, quod iuxta consuetam seu ordinariam formulam Indultorum, quæ Cardinalibus ac

*F. disc. 14. & sub tit. de præmi-
uentijs.*

77 ac alijs concedi solent, conferendi reseruata & affecta, excipiatur.

Quamuis autem ista reseruatio expressè habeatur in corpore iuris, quia tamen sub quæstione apud antiquiores erat, an Monasteria, de quibus ius loquitur, Concistorialem qualitatem, ac actualement administrationem præcisè habere debeant; Hinc Regula Cancellariæ prodijt, per quam generaliter omnia Monasteria valorem biscentum ducatorum auri excedentia, siue in libris Camerae descripta, quamuis inferioris valoris existant, sub eadem reservatione cadant, licet nullam habeant administrationem, quoties collatiua non autem electiua sint; Nilque spectato effectu referre
79 videtur, an de vna reservatione

nis specie in corpore iuris clausa, vel de altera à Regulis proueniente agatur, quoniam licet hæc posterior per mortem Papæ cesset, quod in prima non sequitur, adhuc tamen durat affectio, vt in alijs personalibus, vel realibus reservationibus supra aduertitur.

Cum autem huiusmodi collatiua Monasteria, ad Conuentus seu Capituli electionem prouideri non solita, vt plurimum ac
80 ferè semper, eorum regulari natura in reliquis non immutata, ex Apostolica dispensatione clericis sæcularibus commendari soleant, hinc nullus ferè datur casus eorum liberæ collationis per inferiorem collatorem, ob affectionem, quæ ab huiusmodi commendâ ob appositionem manuum

Pa-

Papæ resultat G.

XI.

*De reservatione beneficij
litigiosi.*

Litigiosi beneficij quamvis
aliàs liberæ collationis, quini-
mo (quod magis) ad alio-
rum electionem vel præsentationem
conferri soliti, &
81 quamvis iurispatronatus laicorum
ex fundatione vel dotatione, siue,
iuxta unam opinionem, etiam Regij,
alteri quàm Papæ collatio non conceditur,
nisi in illis præsertim de iure patronatus,
valida lex fundationis, aut legitima
consuetudo aliter statuatur.

Fre-

G. de his disc. 2.

Frequentiores autem quæstiones
 cadentes super ista reservatione
 quæ à iuris communis dispositione
 manat, potius facti quàm iuris
 esse videntur, super existentia
 scilicet litis, quæ huiusmodi
 litigiosi qualitatem seu vitium
 causet. Non enim omnis lis
 beneficium litigiosum efficit,
 sed solum illa quæ coram Iudice
 competente ac iurisdictionem in
 beneficialibus habente, per
 contestationem, seu actum
 contestationi æquipollentem,
 inducta sit inter principaliter
 contendentes de titulo seu
 proprietate ac pertinentia
 beneficij, ideoque nil refert
 li rem esse in solo possessorio,
 siue etiam super titulo coram
 Iudice incompetente, qui in
 beneficialibus iurisdictione
 careat (vt est præsertim Ca-
 me-

meræ Auditor) ; Siue quod
 lis principaliter sit inter pa-
 tronos, vel respectiue collato-
 res, de iure conferendi vel præ-
 sentandi contendentes, quam-
 uis ipsi prouisi vel præsentati
 accessoriè pro eorū iure causæ
 assistant ; Sicuti econtra liti-
 giosi vitium non tollit assisten-
 tia patronorum vel collato-
 rum , vbi lis principaliter in-
 ter ipsos prouisos vel præsen-
 tatos existat .

Adeoq; lis super titulo principa-
 liter esse debeat, quod id nō re-
 sultet si de illo agatur inciden-
 ter occasione possessorij , vel
 executionis litterarū Apostoli-
 carum ; Et consequenter per
 83 oppositionem eius qui titulo
 caret , atque de beneficij per-
 tinentia & adiudicatione non
 agit , lis non inducitur , vt
 præsertim contingit in Capi-
 tulo

tulo ex inhabilitate prouisi se
opponentes; Vel in intruso, Aut
altero oppositore titulum non
habente.

Debet item lis esse talis, quod
calumniam non redoleat, cum
84 lis calumniosa seu affectata,
huiusmodi effectum non pro-
ducat.

Cessat autem hoc litigiosi vitiū
per purā cessionem liti & cau-
sæ quæ bona sinceraque fide,
non autem affectatè ac in frau-
85 dem sequuta sit; Siue ob legi-
timam eiusdem litis desertio-
nem, rarò tamen ad praxim,
deducibilem; Aut per colliti-
gantis naturalem vel civilem
mortem etiam ab incompati-
bilis assequutione resultantē,
quoties tamen nullum colliti-
ganti præiudicium resulter,
vnde omnino prohibitionis
vel impedimenti ratio cesset,
quod

quod tamen in beneficijs iurispatronatus laicorum ex fundatione vel dotatione in consideratione haberi solet, rarò autem in illis liberæ collationis.

Et econuersò, durante hoc litigiosi vitio, idem durat impedimentum quomodocumque vacatio per cessum vel decessum, siue naturalem aut ciuilem mortem collitigantis sequatur; Istudque impedimentum inficit etiam in possessorio, aliosque producit effectus, de quibus in sua sede H.

De reliquis autem litis effectibus ac materia in beneficialibus, habetur infra in Rubricis super
87 Regulis de subrogandis ac de Annali & Triennali, ac sub altera legitimi contradictoris,
&

H. disc. 92.

& executionis litterarum , &
aliquid sub Rubrica resi-
gnationum .

XII.

*De alijs reservationis , ac af-
fectionis speciebus .*

PLures alię, vltra præmissas, ha-
bētur reservationum, vel af-
fectionum species ; Prima
scilicet in beneficijs liberæ
collationis, vacante Sede Epi-
scopali seu Prælatura Ordina-
88 rij collatoris , dummodo ad
solum Episcopum vel Præla-
tum collatio pertineat , secus
autem , si cum alterius parti-
cipatione , vt præsertim est in
Canonicatibus alijsque bene-
ficijs Cathedralium, ad simul-
taneam Episcopi & Capituli ,
cum

vna cessante, per ius non de-
 crescendi tota facultas in al-
 tero consolidetur; Cadente
 89 solum quæstione, vbi ex con-
 uentione, vel consuetudine,
 diuisio per menses vel turnum
 inducta esset, cuius decisio
 pendet à facti qualitate, an
 scilicet diuisio, substantiam
 iuris conferendi, vel potius
 exercitium percutiat, vt hoc
 secundo casu intret dicta con-
 solidatio, secus autem in pri-
 mo, in quo reservatio locum
 habet I.

Altera est reservatio, quæ in be-
 neficijs aliàs liberæ collatio-
 nis resultat ex permutatione,
 90 quæ coram Ordinario fiat cū
 beneficio reservato vel affecto,
 cuius mixtura, alteri libero
 eandem cōmunicat naturam.

F

Affe-

I. disc. 1. 21. 31. & seq.

Affectio quoque resultat à coadiutoria, quoties iam valida & perfecta gratia, executionem accidentaliter non habuerit, quamvis litteræ adhuc
 91 expeditæ non essent, secus autem si ipsa quoque gratia inualida sit, nisi agatur in odium culpæ, ob cuius culpam inualiditas resultet, ut infra in Rubrica de coadiutoria.

Prout affectio oritur ex appositione manuum Papæ, occasione validæ ac perfectæ resignationis, per quam ius à resignante abdicetur, quamvis effectum sortita non sit; Siue à
 92 vacatione resultante ex defectu publicationis; Aut à contraventione Apostolicarum Constitutionum, ex quibus privatio beneficii resultet, ut infra in privationum, ac resignationum.

gnationis Rubrica ; Siue ab
 alia appositione manuum ob
 commendam, ac alias, vbi
 eadem ratio appositionis ma-
 nuum intret .

XIII.

*De reservatione ratione
 mensium, Et de al-
 ternatiua .*

OMnium reservationum, ac
 affectionum, postrema siue
 93 subsidaria est hæc reservatio
 mensium, ex qua prouisio non
 datur, ac successiue temporis
 vacationis expressio negligi-
 tur vel necessaria non est, vbi
 94 quælibet alia reservatio vel
 affectio vigeat ; Dato verò di-
 cto casu subsidij, atque Or-
 dinario alternatiua non gau-
 den-

dente, octo menses sub reservatione cadunt, Ianuarij scilicet & Februarij, Aprilis & **95** Maij, Iulij & Augusti, Octobris & Nouembris; Reliquis quatuor Ordinario, vel alteri inferiori collatori remanentibus.

Istaque regula capit nedum beneficia liberæ collationis, sed etiam ea quæ sunt ad aliorum electionē, nominationem, vel præsentationem, iurispatronatus **96** qualitate non curata, præterquam ubi esset laicale, ex vera fundatione vel dotatione, siue partim ex ista, partim ex priuilegio, dummodo causa onerosa præponderet, vel saltem adæquet; Nullatenus curata fundatione vel dotatione in iure patronatus ecclesiastico, nisi lex fundationis ita statuatur, ac etiam excepto

pto iurepatronatus Regio, quã-
uis iure speciali competat L.

Excipiuntur ab hac Regula, col-
latores Cardinalitia dignita-
te fulgentes; Ac etiam qui vel
ex concordatis vel ex Indultis
ius habeant conferendi etiam
97 reservata, quamvis notabilis
differentia dignoscatur inter
casum exceptionis & alte-
rum Indulti, vt infra in Rubri-
cis Indultorum & Cardinali-
tiarum facultatum.

In hac autem specie vacationis,
concludens probatio deside-
ratur temporis quo illa sequu-
ta sit, dum in eo reservatio-
nis fundamentũ est; Potissimè
98 verò vbi contingat obitum
possessoris sequi in ea nocte,
quæ vnum mensem ab altero

F 3 di-

*L. sub tit. de iurepatronatus
disc.*

distinguit, an scilicet ante vel post dimidium id sequatur M. Attenditur autem tempus mortis naturalis, ac veræ, non autem illud fictæ, quam lex civilis in morientibus in captiuitate induxit N.

Vbi verò Archiepiscopi vel Episcopi, (quibus tantum, non autem Capitulis, alijsque inferioribus Prælatibus id conceditur), alternatiuam acceptent, æqualis est diuisio mensium initando à Papa, cuius est ille Ianuarij, & sic successiue, in beneficijs tamen aliàs ad omnimodam ipsius Episcopi collationem, non autem in alijs, in quibus alterius participatio adsit, sub alternatiua non cadentibus O.

Non

M. *disc.* 15.

N. *disc.* 16.

O. *disc.* 17. & 18.

Non negatur cuicumque Epi-
 scopo illam petenti per eius
 litteras, quibus præsentatis,
 102 illico resultat acceptatio,
 describi solita in libro Data-
 riæ, illam probante, atque ex
 tunc operatiua est, ipsius Epi-
 103 scopi scientia non desidera-
 ta; Cum ea tamen differentia
 inter Papam & Episcopum,
 quod si acceptatio sequatur in
 mense ordinario, quamuis in-
 104 cæpto, illico fit Apostoli-
 cus; Econuersò autem men-
 sis Apostolicus incæptus, iam
 impressam qualitatem reti-
 net, neque desinit esse talis;
 Huiusmodi claudicationis ra-
 tione resultante ab alia clau-
 dicatione Episcopo fauorabi-
 li, quod in eius libito reposi-
 tum est quandocumque acce-
 ptare, non autè Papæ concedere P.

F 4

Ces-

P. d. disc. 18.

Cessat alternatiua, per vnus vel
 alterius contrahentis mortē,
 vel per Ecclesiæ dimissionem,
 siue Episcopi translationem,
 105 ad aliam, illaque Episcopus
 etiam redditur indignus, quo-
 ties in collatione beneficio-
 106 rum vacantium in mensē
 reseruato se ingerat.

Cum autem hæc indulgentia
 Episcopis residentibus tan-
 tum, & ex motiuo alliciendi
 ad residentiam concedatur,
 hinc si postquam alternati-
 uam acceptauit non resideat,
 vna opinio credit, quod om-
 107 nes etiam proprios menses
 amittat; Altera verò magis
 vera & recepta, illi aufert de
 proprijs æquivalentiam ab al-
 ternatiua resultantem, nempe
 Martium, & Septembrem, sibi
 remanentibus, Iunio, & De-
 cembre, qui proinde ordina-
 rij

rij fixi nuncupantur.

Adeoque hoc residentiaë requisitum desideratur, vt absentia ex quavis iusta causa etiam, pro ipsius Apostolicæ Sedis seruitio non suffragetur; Quinimo si de tempore vacationis occasionaliter ac animo discedendi, multoque magis si studiosè & affectatè sit in residentia, neque suffragatur, atque adhuc pro non residente habetur Q.

Eo tamen, ex vnione æquè principali, vel ex Apostolica dispensatione, plures Ecclesias possidente, si pro omnibus alternatiuam acceptauit, residentia in vna diæcesi, pro alijs quoque suffragatur; Cadente
108 aliquando quæstione, potius facti ac voluntatis quàm

F 5 iu-

Q. eodem disc. 18.

iuris, ex facti propterea qualitate ac circumstantijs decidenda, vbi sub nomine vel intitulatione vnius Ecclesiæ alternatiue acceptatio sequuta sit, an pro alijs quoque suffragetur, cum possit volens pro omnibus acceptare, vel pro vna & non pro altera R. De alijs verò hanc alternatiuam percutientibus, vtpote in foro raris, in sua sede videndum est.

R. *disc. 19.*

De

XIV.

De Indultis quæ Cardinalibus, ac alijs concedi solent, conferendi reservata, vel affecta, præsertim Nuntio Hispaniarum.

SANCTÆ ROMANÆ ECCLESIAE Cardinalibus, ac etiam aliquibus nimium qualificatis, præsertim ultra montes Archiepiscopis vel Episcopis, Apostolica Sedes indultum concedere solet conferendi beneficia, quorum liberam collationem, cessantibus Apostolicis reservationibus vel affectionibus, ratione Cathedralium, aliarumque Ecclesiarum quas possident, aliàs ipsi Indul-

tarij haberent ; Non omnium
tamen Indultorum eadem est
110 formula , sed magis lata vel
stricta, prout ipsi Papæ conce-
denti placet S.

Ante Urbani Octavi Constitutio-
nem, magis receptum erat, ut
hoc Indultum nil tribueret de
nouo, solumque remoueret
obstaculum reservationis vel
affectiois, quo sublato, Indul-
110 tarius conferre dicebatur iu-
re suo primæuo ac ordi-
nario, eo modo quo ante
reservationum introductionē,
ac ad limites ordinariæ fa-
cultatis, unde propterea re-
sultabat, quod indultum suf-
fragabatur quoque Capitulo
alijsque inferioribus, partici-
pationem in iure conferendi
de

S. disc. 1. & seqq. ad 8. & disc.
31.

de iure vel de consuetudine
habentibus.

Postquam verò per dictam Vr-
bani Constitutionem, istud
Capitulorum, aliorumque in-
feriorum ius est sublatum, ip-
sisque Indultarijs tributū, hinc
resultavit delegatio, ideoque
delegato seu vicario iure Pa-
pæ magis quàm proprio ac
ordinario iure affecta vel re-
servata conferre dicuntur;
Pluribus exinde resultantibus
quæstionibus, præsertim ubi
ex legitima consuetudine vel
præscriptione, seclusis reser-
vationibus vel affectionibus,
totum ius conferendi, absque
aliqua Episcopi vel Ordinarij
112 participatione, esset Capitu-
li vel alterius inferioris colla-
toris, an huiusmodi beneficia
affecta vel reservata cadant
necne sub Indulto T. Et quid
Sede

T. ibidem disc. 1.

Sede Papali vacante, cessatis reservationibus quæ ab expiratis Cancellariæ Regulis resultent V.

Suffragantur huiusmodi Indulta, ubi vnica concurrat reservatio vel affectio, quæ expressè non sit exceptuata, secus autem, ubi illa esset duplex principalis & cœqualis; Cadente quæstione super huiusmodi duplicitate, an oriatur ex pluralitate officiorum, quæ easdē qualitates familiaritatis, prothonotariatus privilegiatiuè annexas habeant X. Dimissa Ecclesia, cuius ratione ius conferendi competat Indultum, ex probabiliore sententia, pro illius beneficijs non suffragatur, nisi per aliud Indul-

V. disc. 31.

X. disc. 3.

114 dultum speciale sibi concedatur retentio conferendi affecta & reseruata; Istud verò (alio non expresso) pro sola Ecclesia vltimò dimissa ex Apostolicis Constitutionibus suffragatur, non autem pro alijs, quamuis occasione eas dimittendi, consimilia Indulta specialia obtenta sint Y.

Excipi solent Monasteria Concistorialia, siue illa quæ ratione **115** valoris, aut descriptionis in libris Cameræ, iure Concistorialium in proposito censi solent Z; Necnon beneficia vacantia per obitum familiarium ipsius Pontificis concedentis, ac successorum pro tempore viuentium; Cadente quæstione, an dicta superuiuen-

Y. disc. 2.

Z. disc. 4.

uentis qualitas in successoribus expressa, in ipso quoque concedente subintelligenda sit, in qua probabilior affirmatiua videtur, quamuis non extra dubitationem A; Prout excipiuntur beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium viuentium pro istorum iure, de quo in 117 proximè sequenti Rubrica; Non cadente certa & determinata regula super istis alijsque exceptionibus, cum totum pendeat ex facto, ac tenore ipsorum Indultorum, diuersam vt dictum est, latiore, vel strictiorem formulam habentium.

Similia vel dissimilia Indulta, quæ Cardinalibus conceduntur, cum maioribus, vel respectu

A. disc. 5.

spectiuè in maioribus faculta-
 tibus, concedi solent aliqui-
 bus nimium qualificatis Præ-
 latis præsertim vltra montes,
 118 ac etiam ipsius Apostolicæ
 Sedis Legatis, vel Nuntijs,
 alijsque ministris, præsertim,
 verò Legato seu Prolegato
 Auenionensi, ac Nuntio Hispa-
 niarum, super cuius prouisio-
 nibus, ob frequentiam benefi-
 ciorum in ea regione, fre-
 quentius quàm in alijs in Cu-
 119 ria habentur centrouersis,
 quarum decisio, alijs respecti-
 uè consimiles facultates ha-
 bentibus congruit, vt præser-
 tim contingit in illis faculta-
 tibus, quæ aliquibus Acade-
 mijs vel Vniuersitatibus con-
 cessæ sunt.

Cum enim facultates dicti Nun-
 tij Hispaniarum restrictæ sint
 120 ad beneficia certam quali-
 ta-

tatem non habentia, quæ va-
 lorem 24. ducatorum non ex-
 cedant, sub ea tamen lege,
 vt valoris iustificatio, quam-
 uis absque formalis telæ iudi-
 ciariæ necessitate præcedat;
 Hinc proinde controuersia
 cadente inter prouisum à Nū-
 tio, & prouisum Apostolicum
 tanquam de reseruato vel af-
 fecto, quod ratione maioris va-
 loris sub Nuntij facultatibus
 121 nō cadat, tūc onus est prouisi
 à Nuntio, quamuis rei ac pos-
 sessoris, contra iuris regulas
 generales, iustificare vtrum-
 que requisitum, non excessus
 dicti valoris, ac præuiæ infor-
 mationis, aliàs quàm per eius-
 dem Nuntij assertionem, vt-
 pote antidatæ suspitione labo-
 rantem B. Idemque propor-
 tio-

B. disc. 26.

tionabiliter ac respectiue in
 alijs Indultis, quæ Legatis seu
 Prolegatis, alijsque Officiali-
 bus, vel Academijs & Vni-
 uersitatibus concedi contin-
 gat.

Ac demum, etiam in Cardinali-
 bus, multò verò magis in
 alijs inferioribus Indultarijs,
 122 Indultum quod suffragatur
 pro collatione, affectione vel
 reservatione non obstante,
 non sufficit pro facultate
 vniendi affecta vel reserva-
 ta C.

C. dist. 7.

XV.

De alijs Cardinalium facultatibus, ac præeminentijs in prouisione Beneficiorum.

EOrumdem Cardinalium prærogatiua est (cessante aliarum reservationum vel affectionum obstaculo), conferendi omnia beneficia in omnibus anni mensibus, quorum
 123 collatio pertineat ratione sex Episcopatum aliorumque titularum Cardinalitiorum, in quibus Ordinarij sunt, ob eorum exemptionem à Regula mensium reſeruatoria, istudque ius remanet ordinarium, iure exceptuationis potius, quàm Indultariæ concessionis, ideo-

ideoque differt ab eo, quod iure Indulei competit.

Conceditur autem prærogatiua Cardinalibus in Curia præsentibus tantum, nisi in casu iustæ absentiae, expressè ac specialiter aliàs concessum sit; Cadente quæstione, an præ-
 124 sens dici debeat qui in territorio vel districtu Urbis, seu loci Curiae reperitur, siue recreationis causa, aut aliàs accidentaliter ad breue tempus abest, citò reuersurus, quod varias habet opiniones D.

Altera est Cardinalium prærogatiua in beneficijs vacantibus per obitum eorum familiarium, quod ad eorum nominationem per Apostolicam Sedem prouideri solent E; Ca-
 den-

D. *disc.* 21.

E. *disc.* 6.

125 dente quæstione, inter istum
Cardinalem, qui vulgò Patro-
nus dici solet; & Cardinalem
126 collatorem, dicta præroga-
tiua in casu præsentia veræ
non autem fictæ competente,
atque Patrono maior proba-
bilitas assistere videtur.

XVI:

*De Concordatis Germaniæ ,
& Galliæ .*

IN pluribus huiusmodi Con-
cordata differunt; Potissimè
verò in illis Germaniæ cadit
quæstio, quæ in illis Galliæ
non intrat, an eis per Cancel-
127 lariæ Regulas derogatum
sit, præsertim per illam men-
sum; Extra controuersiam ta-
men est, eis derogatum esse per
Regulam reseruatoriam pri-
mæ seu maioris Dignitatis in
Ca-

Cathedrali vel Collegiata F.

In illis autem Gallia, potissima
 quaestio cadere solet, in casu
 quo, inter locum beneficij, ac
 locum Praelati inferioris diffe-
 rentia vigeat, quia nempe
 Ecclesia Cathedralis seu alte-
 ra, cuius ratione ius confe-
 129 rendi competat, sit extra
 concordatorum locum, ip-
 sum verò beneficium intra,
 vel econtra, de quo in sua se-
 de G; Vbi etiam, an huius-
 modi concordata fauorabilia
 vel odiosa censenda sint ad
 130 effectum eorum fauorabilis
 ac latae vel potius strictae ac ri-
 gorosae interpretationis.

F. disc. 13.

G. disc. 27.

XVII.

*De qualitatibus necessarijs in
persona providenda, ad ef-
fectum capacitatis vel in-
capacitatis.*

VLtrā requisitum ætatis, ac
alterum ordinis, de qui-
bus infra in eorum particula-
ribus Rubricis, ac præsuppo-
sito in beneficijs sæcularibus
clericatu, saltem primæ tonsu-
131 ræ qui præcisè necessarius
est, sine quo Sedes Apostolica
quamvis possit, nunquam ta-
men solet beneficia conferre
laicis, cum imo neque pensio-
nes super eis quamvis tempo-
rales, solumque fructum non
autem ipsorum beneficio-
132 rum substantiam percutien-
tes

tes absque clericatu seruentur H.

Desideratur item de iure , ac generaliter, qualitas legitimorum natalium, in omnibus beneficijs indefinitè necessaria , vbi non accedat Apostolica dispensatio , pro qualitate be-

133 neficiorum , facilius vel respectiue difficilius concedi solita ; Litteraturæ quoque idoneitas à beneficiorum qualitate pariter normam recipit , in simplicibus nempe

134 pro sola habilitate ad recitationem diuini officij, in alijs verò pro explendis muneribus beneficio annexis , & in plerisque magis qualificatis, putà maioribus, vel alias primis dignitatibus, vltra litteraturam ,

135 gradus quoque Doctoratus

G

in

H. *sub tit. de pensiori.*

in Decretis vel Theologia,
sive habilitas ad illum intra
breuem terminum assequen-
dum desideratur.

Vitæ quoque innocentia ac mo-
rum honestas requiruntur,
quod scilicet providendus,
censuris maioribus innodatus
non sit, neque aliàs crimino-
sus, sive irregularis, quamvis
136 crimen, aut censura, vel ir-
regularitas, talis non esset,
quod iam obtenti beneficij
privationem causaret, ob lon-
gam differentiam inter priva-
tionem quæsitæ, ac inhabili-
tationem ad assequendum,
cum ad hunc secundum effe-
ctum, etiam sola inquisitio vel
137 diffamatio per innocentia
canonizationem non sublata,
absque perfecta probatione
ad id sufficiens reputari so-
leat, quamvis id omnimodam

non .i

non causet inhabilitatem, se^d
 moralem seu causatiuam, v^t
 scilicet Collatori iustum prae-
 beat motiium non praeligen-
 di seu non admittendi, pro
 facti qualitate, ac scandali ti-
 more I.

Impuritas, vel infima qualitas
 sanguinis in beneficialibus ca-
 nonicum non praestat impedi-
 mentum, cum apud Deum
 personarum exceptio non de-
 138 tur, ideoque nedum infide-
 lium, vel à fide apostatantium
 filij ac descendentes, sed ipsi-
 met ad fidem Catholicam
 conuersi, illamque benè pro-
 fitentes (dummodo non sint
 relapsi), quorumcumque or-
 dinum, beneficiorum, ac di-
 gnitatum sunt capaces; Ne-
 que ignobilis vel aduena (cui

G 2

idio-

I. disc. 70. & 71.

idiomatis defectus non ob-
 stet), excluditur, nisi Eccle-
 siarum vel regionum particu-
 lares leges (quæ iuri cōmuni
 contrariæ reputantur), à Se-
 de Apostolica probatæ, siue
 à legitima consuetudine ro-
 boratæ aliud statuunt, sangui-
 nis puritatem vel ciuilitatem
 siue nobilitatem, aliasque ac-
 cidentales qualitates exigen-
 tes; Non tamen huiusmodi le-
 ges quamuis Apostolica au-
 thoritate munitę eandem re-
 stringunt, quin eis deroget
 vel dispenset.

Inter incapacitatis autem spe-
 cies recenseri etiam solet illa
 filij in Ecclesia, in qua pa-
 ter beneficium obtineat, vel
 econtrà, quod nō semper pro-
 cedit, sed certis casibus L.

De
 L. dist. 66.

XVIII.

*De aetate in beneficijs
necessaria.*

IN simplicibus, vel etiam in
 canonicatibus ac beneficijs
 quamvis residentialibus, ac
 seruitorijs Collegiatarum, ubi
 lex foundationis, seu legitima
 consuetudo aliud non exigat,
 cum sufficiat sola tonsura
 quæ ante aetatem septem an-
 norum non est concedenda,
 hinc iuris communis disposi-
 139 tione attendita, receptum est
 hanc eandem aetatem ad id
 sufficere; Hanc autem Con-
 cilium Tridentinum duplica-
 uit, illam quatuordecim ne-
 140 cessariam statuendo, quam-
 vis iurispatronatus laicorum
 qualitas accederet, nisi lex

fundationis, vel aliàs etiam
præsumpta fundatoris volun-
tas sola tonsura contenta sit.

In Canonicatibus, alijsque Di-
gnitatibus Cathedralium post
maiores, si ad Concilij Tri-
dentini præscriptum sacrum,
141 ordinem annexum habent,
illa ætas requiritur, quæ ad
annexum ordinem saltem in-
tra annum suspiciendum ido-
nea sit; Dicta verò annexione
cessante, ætas habilis ad su-
scipiendum infra eundem
anni terminum primum sa-
crum subdiaconatus ordinē;
Nisi consuetudo regionis, vel
Ecclesiæ minori ætate conten-
ta sit, vt in plerisque Ecclesijs,
in partibus vltra montes vi-
gere supponitur.

Maiores autem Dignitates in
Cathedrali post pontificalem,
vel principales in Collegiata

cu-

curam iurisdictionalem annexam habentes ; Ac Abbatix vel earum commendæ, quibus actualis vel habitualis administratio incumbat, necnon beneficia principaliter ac deperse, non autem accessorie curata, ætatem requirunt habilem ad sacerdotium pariter intra annum assequendum ; **Canonicatus** verò Pœnitentiarius illam annorum 40., si haberi potest, sin minus, quò magis prouectior ; Neque Apostolica ætatis dispensatio ad ordines suscipiendos, ad beneficiorum capacitatem sufficit, sed specialis accedere debet **L.**

L. disc. 95.

XX.

*De ordinibus in beneficiorum
assequutione vel retentio-
ne necessarijs; Et quan-
do beneficium sit sacer-
dotale.*

EX eadem distinctione resul-
tat ordinum inspectio, vt
scilicet in simplicibus, &
alijs, in quibus de iure septem,
vel ex Trid: Concilio 14. an-
norum ætas sufficit, sola ton-
sura habitatem præstet; In
alijs verò qualificatis, ille
ordo, pro cuius assequutione
ætatem requiri insinuatum
est, cum isto effectu spectato,
ætas desideretur, vnde stylus
est in Apostolicis prouisioni-
bus, cum decreto annullatio
gra-

gratiæ ordinis, susceptionem
 146 iniungere intra certum ter-
 minum, decurrendum tamen
 ex recepto stylo à die pacificæ
 possessionis, quamvis à die
 147 datæ gratiæ illum currere,
 decernatur; Atque acceden-
 te decreto, in ipsa gratia con-
 tento, defectus implementi
 causet caducitatem ipso iure,
 secus autem eo deficiente, ut
 tunc contumacia, præuijs mo-
 nitionibus requiratur.

Maiores autem fori quæstiones
 desuper cadentes, facti potius
 ac voluntatis, quàm iuris esse
 solent, super qualitate scilicet
 sacerdotali, etiã in simplicibus
 148 seu aliàs non qualificatis be-
 neficijs & Cappellanijs de-
 siderari solita ex fundatoris
 voluntate; Hæc autem in du-
 bio præsumenda nō est quam-
 vis celebrationis missarum.

aliorumque sacerdotalium
munerum onus annexum sit,
149 utpote per alium explebile,
quoties expressa vel præsum-
pta voluntas non suadeat, im-
plementum ab ipsomet bene-
ficiato desideratum esse.

Super huiusmodi autem volun-
tatis probatione, licet in ver-
borum formulis ac in vocabu-
li *sacerdotis*, seu *presbyteri* in-
terpretatione, siue conceptio-
150 ne in latino vel materno ser-
mone, scribentes plurà inuol-
uant; Verius tamen est tan-
quam in quæstione ambiguae
voluntatis, certam non cadere
determinationem ex facti qua-
litate pendentem; Potissimum
verò observantia deferen-
do *M. 96. I. 2. ad in. 1. ubi quæ-
ritur de his omnibus.*

Ma. disc. 96. ubi de his omnibus.

De

De

De

XX.

De Valore

Illorum beneficiorum, quorum Apostolica prouisio obtineatur, indefinite valoris expressio necessaria est, sub decreto annullatio, quamuis solutionis annatz ratio cesset ob non excessum 24., Et quamuis non ad supplicationem, 151 sed motu proprio sequatur prouisio; Ea differentia inter vnam ac alteram speciem data, vt in illis motu proprio, sola expressio sufficiat absque iustificatione, quæ in illis ad supplicationem necessaria est; 152 Eademque necessitas viget in prouisionibus Legatorum, seu Nuntiorum, aliorumque inferiorum ex Apostolica de- 153 legatione prouidentium,

potissime vbi ad certum valorem eorum delegatio restricta est, vt supra occasione facultatum Nuntij Hispaniarum aduertitur.

Neutrum verò, nec expressio scilicet, nec iustificatio desideratur in prouisionibus quę fiāt per Ordinarium vtpote motu proprio prouidentem, ac de
 154 statu beneficiorum suę diœcesis vel territorij informatum, quamuis ex Indulto, reservata vel affecta conferat.

Obtentorum verò, quorum retentio ex Apostolica dispensatione concedatur in gratijs ad supplicationem, tam expressio
 155 necessaria est, quàm etiam iustificatio licet minor, neutrum verò in gratia motu proprio.

Sub valore, vt supra exprimen-
 do, ac iustificando, soli fructus

156 Quis certi veniunt, non autem
 emolumenta incerta, ac ea
 quæ ratione interessentia ac
 personalis seruitij obtinean-
 tur, quamuis talia essent, quod
 ad alios effectus, fructuum lo-
 co habeantur.

157 Maiores autem fori quæstiones
 desuper cadentes, eiusdem
 valoris iustificationem percu-
 tiunt, an scilicet concludens
 ac perfecta, cum præcisa one-
 rum deductione & coarctatio-
 ne, perfecta que scientiæ cau-
 sa requiratur, vel etiam im-
 perfecta seu levis sufficiat; Id-
 que pendet ab effectu, ad quē
 de huiusmodi probatione
 quærat, ut ad illum simpli-
 cis iustificationis gratiæ ac
 litterarum pro earum execu-
 tione, levis, ac imperfecta
 sufficiat; Ad alterum verò
 obiectuum nullitatis gratiæ,
 pro-

probatio per impetrantem,
certo modo ob hunc defectū,
omnino concludens ac perfe-
cta desideretur, cum decenniali
experimento, ac peræquatio-
ne, ac per testes benè infor-
matus, omnia onera præcisè
coarctata deducentes, benè-
que percutientes tempus gra-
tiae.

Rari autem sunt casus, in qui-
bus huiusmodi impetrationes
ex defectu falsæ narrationis va-
loris effectum sortiantur; Vel
quia de stylo sustineatur nar-
158 ratio in sexta parte pluris;
Vel quia suffragetur clausula
adijci solita *cum facultate au-
gendi &c.*; dummodo re inte-
gra & ante illius consumptio-
nem, quæ per litterarum expe-
ditionem sequi dicitur, facul-
tas ad exercitium deducatur;
Vel quia re pariter integra, &
ante

ante ius impetranti quæsitum,
 (secus verò postea) noua obti-
 neatur gratia reualidatoria ;
 Vel demum quia iusta con-
 currat causa quæ excuset, ea-
 que multiplex esse solet ; Vel
 scilicet resultans à publica
 voce & fama ; Vel à bonorum
 locationibus ; Vel à consimi-
 li expressione in prouisione
 prædecessoris, effectum tamen
 fortita ; Vel ob consueti sta-
 tus beneficij immutationem,
 vnde iuxta præcedentem sta-
 tum, cum probabili bona fi-
 de, valoris narratiua sequuta
 sit N.

Frequentiores verò controuer-
 uersias in hac valoris materia
 foris audit, occasione pensio-

num,

N. de his omnibus ac alijs ad ma-
 teria valoris disc. 90. ac etiam
 disc. 72.

num, quæ super beneficijs referuentur; Et quandoque etiã pro regulanda natura iurispatronatus, partim ex gratia, partim verò ex iustitia competente, ad præponderantem partem inspiciendam, de quibus in suis respectivè sedibus O.

O. sub tit. de pension. sapius & de iure patronatus præsertim disc. 10. & id. disc. 90. hoc tit.

XXI.

*De alijs qua narrari de-
bent, vel narrata
iustificari.*

VAcationis causa seu modus
omnino sub decreto an-
nullatiuo narrari ac iustifica-
ri debet, illaque verisimiliter,
160 narranti, ac Papæ, vel eius
officialibus cognita, cum ve-
risimilis notitiæ defectus gra-
161 tiam irritet; Sola tamen pos-
sibilitas quæ ab exacta dili-
gentia resultet, sufficit ad in-
verisimilitudinis crimen tol-
lendū, quod ab allegante pro-
bandū est; Et quamvis gratiæ
Apostolicæ muniri soleāt clau-
sula, *sive præmissio, sive alio*
&c. non tamen illa operatiua
162 est, nisi quando primus va-
cationis modus, cui alij cum
dicta

dicta clausula cumulentur ,
de facto sit verus, vel non om-
nino falsus, adeout saltem fa-
mæ habeat fomentum . 1591

Non tamen ista clausula prodest
in collatione facta per Ordi-
163 narium vel alium inferio-
rem, quamvis vigore Indulti
prouidentem P; Atque plu-
ribus cadentibus reservatio-
nibus, vel affectionibus à di-
164 uersa causa seu fonte manan-
tibus, omnium, ex probabi-
liori sententia, facienda est
mentio, secus autem si ab eo-
dem fonte, vel quod vna al-
terius consecutiua sit.

Temporis autem iustificatio præ-
cisa & concludens requiritur,
165 vbi sit gratiæ seu modi va-
candi fundamentum; Idem-
que pariter de eiusdem vaca-
166 tionis loco, seu alia quali-
tate quæ vacationis modum
inducat.

Aliæ

P. d. sc. 11. 36.

Aliæ verò qualitates vel circumstantiæ narrandæ, vel iustificandæ sunt, vbi pars gratiæ dicendæ veniant, eiusque fundamentum, quia nempe ad beneficij assequutionem necessaria; Vel vbi illæ quamuis non necessaria, attamen narratæ, causa vel impulsus gratiæ seu prouisionis esse potuerunt.

XXII:

De resignatione pura vel ad fauorem.

PVra & simplex resignatio, siue coram Papa, siue coram legitimo Superiore destituenti potestatem habente, ad eius validitatē ac perfectionem, vt ius à resignante abdicet, duo copulatiuè requi-

ELIA

DE RITE

rit, Primò admissionem; Et
 secundò, vt resignans aliundè
 viuere habeat, potissime vbi
 ad illius beneficij titulum ad
 sacros ordines promotus est,
 169 quod specialem exigit men-
 tionem Q.

Quia verò coram Ordinario vel
 altero inferiori collatore pro-
 hibitum est resignationē fieri
 ad fauorem; istique prohibi-
 tioni fraus, ita sub puræ ac li-
 beræ resignationis pallio fieri
 solet, hinc Piana Constitutio,
 170 sub nullitate actus alijsque
 pēnis, vetat beneficij resignati
 collationem ipsius collatoris
 vel resignantis coniunctis;
 quod tamen alicubi vni re-
 ceptum non est, atque tunc
 beneficium resignatum ex
 eadem Constitutione affe-

ctum

Q. dist. 37.

.28. 310. 31

etum remanet R. 117

Ad fauorem verò, non nisi coram
Papa, vel ab eodem potesta-

tem habente facienda, ultra,
171 dicta duo requisita, exigit
etiam alterum superuiuentiæ

resignantis per 20. dies, qui-
bus non expletis, ex ipsius

persona beneficij vacatio se-
172 quitur; Cadente quæstione,

an hæc retrotractio per verita-
tem sequi dicatur, vel potius

pœnaliter ac per fictionem,
vnde intret affectio.

Quamuis autem istud superui-

uentiæ requisitum, spectata
origine regulæ eius inductiue,

resignationi ad fauorem tan-
tùm congruat; Verius tamen

est, ob fraudem à dicta Piana
Constitutione suspicatham, in

prima quoque specie puræ re-
signa-

R. disc. 65.

171 172

signationis coram inferiori de-
siderari S.

Postquam verò resignatio sequu-
ta est, illa publicationem iuxta
formam Gregorianæ Constitu-
tionis exigit, qua non sequu-
ta, beneficium pœnaliter ex
persona resignatarij vacat, at-
173 que affectum est; Pluribus
cadentibus quæstionibus ac
distinctionibus potius facti
quàm iuris, super huiusmodi
publicationis affirmatiua vel
negatiua probatione; Ac etiã
super termini ad publican-
dum prorogatione obtenta re
non integra post resignantis
mortem, seu litis introductio-
nem, cuius mentio facta non
sit, quorum omnium decisio
à pluribus pendet distinctio-
nibus, de quibus in sna-
se.

S. dist. 34.

• fede T; Dietaque publicatio
 desideratur etiam in ea impe-
 tratione, quæ ex hoc defectu
 174 fiat; Vno vel altero casu iu-
 stis impedimentis excusanti-
 bus V.

Debet item resignatio ad fauo-
 rem esse ab omni pactione
 aliena, quæ simoniacam lar-
 175 bem redoleat, nisi sub Apo-
 stolico placito, & non aliàs
 concepta sit, dummodo ante
 beneplaciti experimentum
 conuentio effectum non for-
 tiatur, nec exequutioni de-
 mandetur X.

Eadem resignatio ad fauorem
 conditionalis dicitur, quate-
 nus effectum in resignatario
 176 sortiatur, sin minus tanquã

in-

T. disc. 36. & 39. & 94.

V. eodem disc. 94. & 39.

X. eod. disc. 36.

infecta nullum ius à resignante abdicat, nisi ineffectuatio ex culpa etiā resignantis sequatur, ideoque ex resignantis persona beneficium vacat, secus autē alio casu culposo Y.

Resignandi facultas, per litem, vel expectatiuam, aut vnionem post cessatum ius possessoris factam, non impeditur; Atque in resignante admittitur ante perfectē acceptatam à Papa resignationem pœnitentia, cum facultate reuocandi quoscumque consensus vel mandata, quamuis iuramentum accedat; Remanente questione ex facti qualitate decidenda; super refectione expensarum Z; Ac demum debet esse ex puro ac libero consensu, non

Y. *disc. 35. & seq.*

Z. *disc. 38.*

non autem ex coacto seu meri-
culoso , vel dolofo , quamvis
179 non ab ipso resignatario sed
à tertio, vis, vel metus, aut do-
lus inferatur .

Cadentibus quæstionibus super
regressu , quem resignans ad
resignatum beneficium petat,
non obstante recepta regula ,
ut renuntianti non detur ad
ius renuntiatum regressus ;
Hic autem dupliciter peti so-
let ; Primo scilicet ob non-
solutionem , vel impugnatio-
nem pensionis ad resignantis
favorem reservatæ , & de hoc
in sua pensionum sede ; Se-
cundò verò, ubi de illo conue-
niatur in casu naturalis , vel
civilis mortis resignatarij , su-
per qua specie plures cadunt
quæstiones, per modernos ali-
quos reassumptæ , inanis au-
tem labor videtur cum Data-

H

ria

ria hanc speciem regressus, vel nullatenus, vel nimum rarò practicet, ideoque forus non de facili has quæstiones audit.

XXIII.

De Permutatione.

Speciem resignationis ad fa-
uorem in aliquibus habet
permutatio, præsertim circa
publicationis necessitatem, eo-
dem modo quo ad formam
Gregorianæ Constitutionis in
180 resignatione requiritur;
Unius autem negligentia in
publicando, sibi tantum, non
181 autem alteri permutanti,
qui adimplerit præiudicat.
In ea quæ coram Papa fiat, nulla
cædit quæstio potestatis, sed
solum deficientis voluntatis
ob falsam narrationem vel non

be-

benè expressam beneficiorum
 182 inæqualitatem , seu non fa-
 ctam mentionem patronalis
 qualitatis laicorū , cui vtrun-
 que beneficium vel eorum al-
 terum subiaceat A.

Coram Ordinário autem , vel
 alio inferiori, cadit etiam quæ-
 stio potestatis in beneficijs re-
 183 seruatis vel affectis, ac etiam
 in illis de iure patronatus , si-
 ue istud sit ecclesiasticum, siue
 laicale , ac siue ex gratia vel
 ex iustitia competat ; Hisque
 impedimentis cessantibus, de-
 sideratur quoque iusta causa
 utilitatis , seu maioris seruitij
 Ecclesiarum , quodque nota-
 bilis non adsit inæqualitas, ob
 quam resignatio ad fauorem
 sub hoc pallio occultetur B.

H. 2 Ea

A. *disc. 40.*

B. *eod. disc. 40. & sub tit. de iure-
 patronat. disc. 46.*

Ea verò inualidè facta, quæstio
 cadit, an permutantibus de-
 tur regressus ad propria bene-
 ficia, vel potius vacatio re-
 sultet, vnde nouæ prouisio-
 184 ni, vel respectiuè præsen-
 tationi locus aperiatur, quod
 determinationem recipit ex
 facti qualitate & circumstan-
 tijs, non de facili sub com-
 pendio cadentibus, de quibus
 in sua sede C.

XXIV.

De Coadiutoria.

PRæcipuum ac essenziale coa-
 diutorie requisitum (Apo-
 stolica auctoritate aliter non
 dispensante) est coadiuti infir-
 185 mitas, quæ morale impedi-
 mentum seruitio Ecclesiæ vel
 exer-

C. locis proximè supra citat.

exercitio incumbentis muneris præstet, illaque, iuxta regularem naturæ cursum, perpetua 186 tua reputetur; Talis autem infirmitatis speciem habet senectus quamvis valida, quoties septuagenariæ ætatis excessus accedat.

Alterum est requisitum superuiuentiæ coadiuti, quodque beneficium sit, plenum de tempore concessionis gratiæ, ideoque, ubi præsertim de remota 187 regione agitur, fertur Datarie stylum esse aliquam concedendi antidatam, quæ tamen ob excellentiâ officij Datarij iustificabilis nō est, ut ita coadiutor tutus reddatur, atque elusus non maneat aliquo notabili sumptu desuper necessario, dummodo in statu bonæ fidei iustæque credulitatis superuiuentiæ coadiuti

H 3 id

id sequatur. Contingente autem coadiuti
morte post perfectam gratiam,
quamvis litteris non expeditis,
illaque non effectuatam,
188 adhuc firma remanet gratia
futuræ successionis coadiutori
concessa, utpote diuersa ab
altera quæ coadiuto pro coa-
diutore habendo concessa
erat; Postquam verò Papa
manus validè apposuit, quam-
vis coadiutoria effectum non
fortiatur, beneficium tamen
affectum remanet, ut in affe-
ctionū Rubrica aduertitur D.
Plures verò, effectuatam gratiam,
quæstiones cadunt, coadiuto-
rem potius percutientes circa
eius præminentias in Capitu-
lo & choro, ac circa antiani-

tatem, siue necessitatem adi-
 190 piscendi nouam capitularem
 possessionem, nouamque fidei
 professionem faciendam, seu
 iuramentum pro Ecclesiæ vsu
 præstandum, cum similibus,
 de quibus in sua sede E.

XXV.

De Commendis.

Quatenus ex Apostolica di-
 spensatione ista sequatur
 de beneficio regulari ad fauo-
 rem clerici sæcularis, vt fre-
 quens Monasteriorum vsus
 probat, ipsa regularis quali-
 191 tas in reliquis immutata
 non remanet; Ipsaque com-
 mendatio appositionem ma-
 192 nuum Papæ importat, ideo-
 que affectionem aduersus in-

H 4

fe-

E. sub tit. de Canonicis.

feriores prætendentes ius eligendi inducit, vt in Monasteriorum Rubrica aduertitur F.

In reliquis autem, commendæ beneficiorum iure regulantur, tam circa ætatem, quàm circa ordines aliasque qualitates ac requisita, nisi agatur de com-

193 mendis illarum militiarum, quæ fideicommissorum, prophanarumque dispositionum potius speciem habeant, quàm ecclesiasticorum beneficiorum sæcularium vel regularium,

194 adeo ut sola commendæ honorifica nuncupatio, spectato usu, magis quàm de iure eis congruat G.

F. *disc. 4.*

G. *sub tit. de iurepatr. disc. 20. &*

sub tit. de fideicommissis disc. 8.

De

XXVI.

De incompatibilitate, eiusque dispensatione.

INcompatibilitas pendet à qualitate residentiae verae ac praecisae, cuius defectus beneficij priuationem causare potest, non autem causatiuae seu occasionalis pro aliquorū emolumentorum ex causa seruitij assequutione, iuxta ea, quae circa residentialem qualitatem proximè sequenti Rubrica habentur.

Dicta verò qualitate posita, resultat altera incompatibilitatis, quae non impedit secundi beneficij assequutionem, sed retentionem primi, quod per
196 secundum vacat, nisi isto perfectè ac pacificè obtento,

cessante iusta excusationis causa, in primi quoque possessionem cum fructuum perceptione continueretur per aliquod notabile tempus, quod ex communi interpretatione duorum mensium est.

Sequitur autem primi vacatio, seu necessitas illud dimittendi, quatenus secundi omnino pacifica possessio sequuta sit absque lite vel molestia, siue
 197 probabili timore, ideoque impetratio primi ob solam assequutionem secundi non omnino pacificam, iuxta magis receptam opinionem, contradictoribus tamen non carentem, inualida est H.

Modernus tamen Dataria stylus inoleuit, adiiciendi vacationis decretum ipso iure, siue de-
 man-

mandandi dimissionis necessi-
tatem infra certum terminum;

198 ac etiam quandoque con-
temporaneè alium de primo
prouidendi, quæ tamen om-
nia implicitam sub se conti-
nent eandem conditionem,
pacifici effectus, vel quod per
prouisum stet quò minus ille
sequatur I.

Etiam in ijs quæ compatibilia
sunt cadit quandoque dubi-
199 tatio, vbi sint sub eodem
recto L. Dictæque incompati-
200 bilitati solet dispensari, vbi
utrique cõmodè inseruiri po-
test M.

I. disc. 56.

L. disc. 57.

M. disc. 5,

XXVII.

De residentia.

Antiquitus omnia beneficia præcisè residentialia ac per se ipsa seruitoria erant, cum hunc finem eorum introductio habuerit, Ex consuetudine verò, ea quæ ad residentialium differentiam simplicia dicimus, istam non habent obligationem, vigentem solum in beneficijs qualificatis, qualia reputantur, tam habitualem, quàm actualem curam animarum annexam habentia, ac etiam Cathedralium, & Collegiatarum Dignitates, Canonicatus, ac Portiones seu beneficia eiusdem Ecclesiæ seruitoria, nisi lex foundationis seu legitima consuetudo, etiam in simplicibus

plicibus beneficijs, vel cap-
 203 pellanijs regulariter non re-
 sidentialibus, tale onus indu-
 cat.

Quando autem huiusmodi lex,
 vel fundatoris voluntas adesse
 dicatur, facti potius quàm
 iuris est, ex facti qualitate ac
 circumstantijs decidendum,
 204 eo modo quo supra in Ru-
 brica ordinum, siue sacerdo-
 talis qualitatis aduertitur;
 Non tamen semper fundato-
 ris voluntas seu lex fundatio-
 nis veram ac præcisam resi-
 dentiam inducit, quamvis
 iunctum seruitium ab ipso
 met beneficiato præstari demã-
 detur, excludendo implemen-
 tum per substitutum, cum sæ-
 pius id solùm percutiat asse-
 quutionem emolumentorum,
 quæ pro seruitio assignata
 sunt, ideoque dicitur residen-
 tia

tia causatiua, seu occasionalis
 alium non producēs effectum,
 nisi illum amissionis emolu-
 menti, quod inspicere nimiū
 refert, nedum pro exemptio-
 ne à præcisa coactione resi-
 dendi, ac à pœnis quæ non
 residentibus inflictæ sunt, vel
 per Superiorem infligi pos-
 sunt, sed etiam ob incompati-
 bilitatem exinde resultantem,
 vt in præcedenti Rubrica
 aduertitur N.

Posita vera ac præcisa residentia,
 contra non residentes, diuersi-
 modi per Sacros Canones ac
 per Concilium Tridentinum
 statutum est, ideoque diuersæ
 reputantur viæ seu formæ,
 quibus mediantibus ad non-
 residentes, quibusque hi resi-

*N. de his ad materiam qualitatis
 residentialis disc. 57. cum pluri-
 bus sequen. & disc. 96.*

residentium pœnas, illam præsertim priuationis beneficij procedendum est; Aliqua notabili differentia constituta inter beneficia curata & non curata, præsertim circa citationem ac successiuè contumaciam, & an debeat esse personalis, vel sufficiat in loco beneficij, cum alijs de quibus in sua sede, cum ea quæ certum ordinem iudicarium potius percutiunt, utpote ex singulorum casuum particulis circumstantijs cadentia, non de facili sub compendio cadant O.

O. disc. 77.

De

Ea verò inualidè facta, quæstio
 cadit, an permutantibus de-
 tur regressus ad propria bene-
 ficia, vel potius vacatio re-
 sultet, vnde nouæ prouisio-
 184 ni, vel respectiuè præsen-
 tationi locus aperiatur, quod
 determinationem recipit ex
 facti qualitate & circumstan-
 tijs, non de facili sub com-
 pendio cadentibus, de quibus
 in sua sede C.

XXIV.

De Coadiutoria.

PRæcipuum ac essentialè coa-
 diutoriæ requisitum (Apo-
 stolica auctoritate aliter non
 dispensante) est coadiuti infir-
 185 mitas, quæ morale impedi-
 mentum seruitio Ecclesiæ vel
 exer-

C. locis proximè supra citat.

exercitio incumbentis muneris præstet, illaque, iuxta regularem naturæ cursum, perpetua
 186 tua reputetur; Talis autem infirmitatis speciem habet senectus quamvis valida, quoties septuagenariæ ætatis excessus accedat.

Alterum est requisitum superuiuentiæ coadiuti, quodque beneficium sit, plenum de tempore concessionis gratiæ, ideoque, ubi præsertim de remota
 187 regione agitur, fertur Datarie stylum esse aliquam concedendi antidatam, quæ tamen ob excellentiâ officij Datarij iustificabilis nō est, ut ita coadiutor tutus reddatur, atque elusus non maneat aliquo notabili sumptu desuper necessario, dummodo in statu bonæ fidei iustæque credulitatis superuiuentiæ coadiuti

H

3

id

id sequatur . . .

Contingente autem coadiuti
morte post perfectam gratiam,
quamvis litteris non expedi-
tis, illaque non effectuatam,
188 adhuc firma remanet gratia
futuræ successionis coadiutori
concessa, utpote diuersa ab
altera quæ coadiuto pro coa-
diutore habendo concessa
erat; Postquam verò Papa
manus validè apposuit, quam-
vis coadiutoria effectum non
fortiatur, beneficium tamen
effectum remanet, ut in affe-
ctionū Rubrica aduertitur D.
Plures verò, effectuatam gratia,
quæstiones cadunt, coadiuto-
rem potius percutientes circa
eius præminentias in Capitu-
lo & choro; ac circa antiani-
ra-

*D. de his ad materiam coadiuto-
ria disc. 42. & d. sc. 78.*

tatem, siue necessitatem adi-
 190 piscendi nouam capitularem
 possessionem, nouamque fidei
 professionem faciendam, seu
 iuramentum pro Ecclesiæ vsu
 præstandum, cum similibus,
 de quibus in sua sede E.

XXV.

De Commendis.

Quatenus ex Apostolica di-
 spensatione ista sequatur
 de beneficio regulari ad fauo-
 rem clerici sæcularis, vt fre-
 quens Monasteriorum vsus
 probat, ipsa regularis quali-
 191 tas in reliquis immutata
 non remanet; Ipsaque com-
 mendatio appositionem ma-
 192 nuum Papæ importat, ideo-
 que affectionem aduersus in-

H 4

fe-

E. sub tit. de Canonicis.

XXVI.

De incompatibilitate, eiusque dispensatione.

INcompatibilitas pendet à qualitate residentiae veræ ac præcisæ, cuius defectus beneficij priuationem causare potest, non autem causatiuæ seu occasionalis pro aliquorū emolumentorum ex causa seruitij assequutione, iuxta ea, quæ circa residentialem qualitatem proximè sequenti Rubrica habentur.

Dicta verò qualitate posita, resultat altera incompatibilitatis, quæ non impedit secundi beneficij assequutionem, sed retentionem primi, quod per secundum vacat, nisi isto perfectè ac pacificè obtento,

cessante iusta excusationis causa, in primi quoque possessionem cum fructuum perceptione continetur per aliquod notabile tempus, quod ex communi interpretatione duorum mensium est.

Sequitur autem primi vacatio, seu necessitas illud dimittendi, quatenus secundi omnino pacifica possessio sequuta sit absque lite vel molestia, siue 197 probabili timore, ideoque impetratio primi ob solam assequutionem secundi non omnino pacificam, iuxta magis receptam opinionem, contradictoribus tamen non carentem, inualida est H.

Modernus tamen Dataria stylus inoleuit, adijciendi vacationis decretum ipso iure, siue de-
man-

mandandi dimissionis necessi-
tatem infra certum terminum;

198 ac etiam quandoque con-
temporaneè alium de primo
prouidendi, quæ tamen om-
nia implicitam sub se conti-
nent eandem conditionem,
pacifici effectus, vel quod per
prouisum stet quò minus ille
sequatur I.

Etiam in ijs quæ compatibilia
sunt cadit quandoque dubi-
199 tatio, vbi sint sub eodem
tecto L. Dictæque incompati-
200 bilitati solet dispensari, vbi
vtrique cōmodè inseruiri po-
test M.

I. *disc. 56.*

L. *disc. 57.*

M. *disc. 5,*

XXVII.

De residentia.

Antiquitus omnia beneficia præcisè residentialia ac per se ipsa seruitoria erant, cum hunc finem eorum introductio habuerit. Ex consuetudine verò, ea quæ ad residentialium differentiam simplicia dicimus, istam non habent obligationem, vigentem solum in beneficijs qualificatis, qualia reputantur, tam habituales, quam actuales, curam animarum annexam habentia, ac etiam Cathedralium, & Collegiatarum Dignitates, Canonicatus, ac Portiones seu beneficia eiusdem Ecclesiæ seruitoria, nisi lex foundationis seu legitima consuetudo, etiam in simplicibus

plicibus beneficijs, vel cap-
 203 pellanijs regulariter non re-
 sidentialibus, tale onus indu-
 cat.

Quando autem huiusmodi lex,
 vel fundatoris voluntas adesse
 dicatur, facti potius quam
 iuris est, ex facti qualitate ac
 circumstantijs decidendum.
 204 eo modo quo supra in Ru-
 brica ordinum, sue sacerdo-
 talis qualitatis aduertitur;
 Non tamen semper fundato-
 ris voluntas seu lex fundatio-
 nis veram ac præcisam resi-
 dentiam inducit, quamvis
 iunctum seruitium ab ipso
 met beneficiato præstari demã-
 detur, excludendo implemen-
 tum per substitutum, cum sæ-
 pius id solùm percutiat asse-
 quutionem emolumentorum,
 quæ pro seruitio assignata
 sunt, ideoque dicitur residen-
 tia

tia causatiua, seu occasionalis
 alium non producēs effectum,
 nisi illum amissionis emolu-
 menti, quod inspicere nimiū
 refert, nedum pro exemptio-
 ne à præcisa coactione resi-
 dendi, ac à pœnis quæ non
 residentibus inflictæ sunt, vel
 per Superiorem infligi pos-
 sunt, sed etiam ob incompati-
 bilitatem exinde resultantem,
 vt in præcedenti Rubrica
 aduertitur N.

Posita vera ac præcisa residentia,
 contra non residentes, diuersi-
 modè per Sacros Canones ac
 per Concilium Tridentinum
 statutum est, ideoque diuersæ
 reputantur viæ seu formæ,
 quibus mediantibus ad non

*N. de his ad materiam qualitatis
 residentialis disc. 57. cum pluri-
 bus sequen. & disc. 96.*

residentium pœnas, illam præsertim priuationis beneficij procedendum est; Aliqua notabili differentia constituta inter beneficia curata & non curata, præsertim circa citationem ac successiuè contumaciam, & an debeat esse personalis, vel sufficiat in loco beneficij, cum alijs de quibus in sua sede, cum ea quæ certum ordinem iudicarium potius percutiunt, utpote ex singulorum casuum particulâribus circumstantijs cadentia, non de facili sub compendio cadant O.

O. disc. 77.

De

XXXIII.

*De Vnione, Diuisione, Dis-
membratione, Et noua
erectione.*

PApa huiusmodi actus, vel eo-
rum aliquos faciente, nul-
la cadit quæstio potestatis,
quæ plena & absoluta est; Mi-
206 nusque causæ requisitum
desideratur, nisi quatenus ex
illa præsupposita quæ non exi-
stat, resultet surreptio, seu de-
fectus voluntatis, cuius omnis
quæstio est; Ad illum solum
effectum desiderari solita in
vnionibus Apostolica auctori-
tate factis, causa necessitatis,
207 quæ præcisa esse debet, vt
sub Regula vnionum reuoca-
toria successoris, illa non
adhuc

adhuc effectuada non cadat P.

Ybi verò ordinaria auctoritate,
huiusmodi actus, vel eorum
alter sequantur, utpote spe-
ciem alienationis redolentes,
causa necessitatis vel nimiae
208 utilitatis, pluresque solem-
nitates, præsertim consensus
Capituli ac interessatorum,
exiguntur; Hisque etiam con-
currentibus, quoad vniendi
potestatem, desideratur etiam
libertas in iure conferendi,
saltem sperata & eventualis,
non autem vbi iam reservata
209 vel affecta sint, quod sufficit
in vno ex pluribus beneficijs
vnitis concurrere, ideoque
vniendi potestas in reser-
uatis verificabilis non est, ni-
si in ea reservatione quam be-
neficialistæ discontinuam di-
cunt.

P. disc. 43.

cunt, ratione mensis vel loci,
non autem in reali vel perso-
nali, quæ continua appella-
210 tur, neque ad id indultum
conferendi reservata suffraga-
tur.

His autem positis, plures cadunt
quæstiones super vnione ad
Concilij Tridentini mentem,
Seminario facienda, an fieri
possit nondum erecto sed eri-
211 gendo, atque verior est ne-
gatiua; Sine in altera pro Ca-
thedralium vel Collegiata-
rum maiori cultu, facienda ad
eiusdem Concilij præscriptum
præbendis Canonicalibus, vt
singulis fieri debeat, non au-
212 tem mensæ vel massæ capitu-
lari; Cadente etiam quæstio-
ne, an fieri possit Dignitati-
bus, affirmatiua probabiliori
existente.

Maiores autem fori controuersie
sunt

sunt circa probationem vnionis , cuius explicitus titulus non habeatur , cum ob eius odibilitatem, resistantiam potius quàm assistentiam iuris 313 habeat , potissimè verò vbi de accessoria, & subiectiua tractetur , quæ magis odibilis , quàm sociatiua, seu equè principalis, ideoque perfectam, ac rigorosam exigit probationem per immemorabilem, vel quadragenariam cum fama tituli, siue cū isto putatiuo, nimiumque difficilis est, vbi de adminiculatiua agatur ob æquiuocam qualitatem actuum , ac adminiculorum, ex quibus deduci solet, utpotè referibilia ad patronalem, tributariam, vel censualitiam qualitatem, seu alterum subiectionis titulum ab vnione diuersum Q. Ra-

Q. de his ad materiam unionis, vel dismembrationis disc. 24. cū seqq. ad 50. & de paroch. disc. 35.

raro autem in inferioribus Ec-
 clesijs, vel beneficijs praxis
 docet magis fauorabilem, seu
 minus odiosam speciem unio-
 nis æquæ principalis, quæ in
 Cathedralibus est magis fre-
 quens R. Licet enim sæpius
 cernatur plurium beneficiorum
 unio de facto penes eandem
 personam quamvis incompati-
 bilium, non tamen exinde
 ad ipsorum beneficiorum unio-
 nem infertur, sed potius ad
 dispensatiuam facultatem uni
 personæ concessam, plura be-
 neficia obtinendi, ac reti-
 nendi, incompatibilitate, vel
 multiplicitate non obstando,
 quod solum Apostolicæ Sedis
 est dispensare, alia potestate
 Ordinarijs, vel inferioribus
 non

*R. de unione Cathedralium sub
 tit. de præeminent. disc. 2. § 7.*

non attributa, nisi super duorum, compatibilium tamen, & non aliàs retentione, quoties vnum ad congruam sub-
 216 stentationem non sufficiat. Dari autem frequenter solet in parochialibus sociatiua vnio, per quam, absque terminorū, vel animarum distinctione, plures in eodem territorio, ac populo curam habeāt, ac exer-
 217 ceant, quod parum commendabile Trident. Concilium censuit, ideoq; ista diuisionis species prohibitam alienationem non redolet, neque aliam exigit causam, cum nimium probata sit illa quæ ab eodem Concilio probatur, vt oues proprium agnoscant pastore; In reliquis autem, præsertim in parochialibus, minùs odibilis est vnio ratione paupertatis, quàm diuisio, vel disme-
 bra-

bratio, quamvis causa multi-
 plicitatis populi accedat, vbi
 218 per Ecclesias adiutrices, ac
 adiutores ministros occurri
 potest, nisi itinetis longitudo,
 ac asperitas, aliæque circum-
 stantiæ, phisicam, vel nimium
 moralem necessitatem indu-
 cant, solemnitatibus tamen
 concurrentibus, illa præsertim
 concordis consensus populi,
 aliorumque interessatorum,
 quodque omnia extrinsecus
 iustificentur aliàs, quàm per
 ipsius Ordinarij assertionem,
 cui deferendum non est. S.
 Legitimè verò sequuta diuisione
 vel respectiuè dismembratio-
 ne, ac noua erectione, fingun-
 tur plures Ecclesiæ ab initio
 diuersæ, absque eo, quod vna
 erga alteram subiectionem

am-
 S. de parrochi disc. 35.

219 amplius recognoscat, nisi in
 ijs, quæ reservata sint, remanē-
 te solum antiquæ, seu matrici
 præeminentia præcedentiæ,
 cadente autem quæstione su-
 per iure decimandi; cuius ex-
 pressa mentio, vel dispositio
 facta non sit. T.

Econuersò autem, ubi unio æquè
 principaliter fiat (quod ex in-
 sinuatis, præter Cathedralis,
 ac Metropolitanas, in inferio-
 ribus nimium rarum est,) quæ-
 libet retinet suum primæum
 statum, primæuamque Digni-
 220 tatem, ac iurisdictionem,
 perindè, ac si verè essent duæ
 sub unius regimine: V. Vbi
 verò est accessoria, vel subie-
 ctiua, ut frequentius, ac penè
 sem-

T. de parochis disc. 36.

V. disc. 19. & dicto tit. de præemi-
 nent. disc. 6. & sub tit. de iurisd.

semper in inferioribus Ecclesijs, ac beneficijs contingit, illa Ecc. quæ subiectiuā vnionē patitur, eius nomen, ac essentialiam amittit, atque alterius efficitur nudum prædium, seu membrum, nullas prioris status reliquias retinēdo, ideoq; in eo non datur vacatio, neque prouisio.

XXIX.

De priuatione ob crimina, vel contrauentiones :

Regula est, vt ex crimine, quamuis graui, ipsoque voluntario homicidio irregularitatis inductiuo, resultet quidem, vt supra, inhabilitatio ad assequendum, non autem priuatio assequuti, nisi in casibus in iure expressis ;
Be-

Benè tamen crimina, quamvis huius effectus non inductina, motinum Superiori præbere, possunt, inter alias pœnas crimini congruas, istam quoque priuationis beneficiorum pro facti qualitate, præsertim contra contumaces, ac inobediētes infligere; Cadente quæstione, ne, an solus processus contumacialis ad id sufficiat, nisi crimen benè, & concludenter probetur, quod distinctionem recipit à duratione, seu lapsu termini annalis, qui contumacibus datur, quoties ipsa sententia cōtumacialis priuationem contineat. X.

In casibus autem, in quibus ob crimen de iure hanc priuationem incurri statutum sit, illius concludens, ac perfecta proba-

I

ba-

X. disc. 73. & de pension. disc. 49.

batio desideranda venit, ne-
 223 glecta diffamatione quam-
 uis graui, vel inquisitione,
 cum rectè attendantur ad re-
 pellendum ab acquirendis, vt
 supra in incapacitatis, vel
 inhabilitatis Rubrica aduerti-
 tur, non autem ad priuandum
 assequutis. Y. *dis. 70. & 71.*

Crimina verò, ob quæ priuatio
 ipso iure incurritur, pleraque
 in iure habentur; Potissimè ob
 simoniam, vel confidentiā; Siue
 ob apostasiam à fide; Ob assas-
 224 sinium; Ob sacrilegium in
 defloratione monialis; Ob lit-
 terarum Apostolicarum falsifi-
 cationē; Ob earumdem litte-
 rarum transumpta præter for-
 mam à Constitutionibus Apo-
 stolicis præscriptam; Ob infor-
 descentiam dolosam in excō-
 mu.

Y. *dis. 70. & 71.*

municatione vltra annum, cū
 similibus in sua sede viden-
 dis, Z. cum nimium in foro ra-
 ri fiat casus, in quibus huius-
 modi obiectiuæ impetratio-
 nes, quas piscatorias dicimus,
 ob priuationem ex crimine,
 225 suum fortiantur effectum, vt-
 potè odibiles, ideoq; de facili
 excusatio admittitur.

Ob contrauentionem etiā decre-
 to in ipsa prouisione conten-
 226 to, siue ob eius non imple-
 mentum incurritur priuatio,
 vel caducitas; Terminus verò
 ad adimplendum quamuis in
 verbis computādus à die gra-
 tiæ, currere incipit à die paci-
 ficæ possessionis, vel vbi per
 eum stat quominus adipisca-
 tur A.

I 2

De

Z. disc. 74. & duobus seqq.

A. disc. 56.

XXXIII.

De Vnione, Diuisione, Dis-
membratione, Et noua
erectione.

PApa huiusmodi actus, vel eo-
 rum aliquos faciente, nul-
 la cadit quæstio potestatis,
 quæ plena & absoluta est; Mi-
 206 nusque causæ requisitum
 desideratur, nisi quatenus ex
 illa præsupposita quæ non exi-
 stat, resultet surreptio, seu de-
 fectus voluntatis, cuius omnis
 quæstio est; Ad illum solum
 effectum desiderari solita in
 vnionibus Apostolica auctori-
 207 tate factis, causa necessitatis,
 quæ præcisa esse debet, vt
 sub Regula vnionum reuoca-
 toria successoris, illa non
 adhuc

adhuc effectuada non cadat P.

Vbi verò ordinaria auctoritate,
huiusmodi actus, vel eorum
alter sequantur, utpote spe-
ciem alienationis redolentes,
causa necessitatis vel nimix
208 utilitatis, pluresque solem-
nitates, præsertim consensus
Capituli ac interessatorum,
exiguntur; Hisque etiam con-
currentibus, quoad vniendi
potestatem, desideratur etiam
libertas in iure conferendi,
saltem sperata & euentualis,
non autem vbi iam reseruatæ
209 vel affecta sint, quod sufficit
in vno ex pluribus beneficijs
vnitis concurrere, ideoque
vniendi potestas in reser-
uatis verificabilis non est, ni-
si in ea reservatione quam be-
neficialistæ discontinuam di-
cunt.

P. disc. 43.

cunt, ratione mensis vel loci, non autem in reali vel personali, quæ continua appellatur, neque ad id indultum conferendi reservata suffragatur.

His autem positis, plures cadunt quæstiones super vnione ad Concilij Tridentini mentem, Seminario facienda, an fieri possit nondum erecto sed erigendo, atque verior est negatiua; Sine in altera pro Cathedralium vel Collegiatarum maiori cultu, facienda ad eiusdem Concilij præscriptum præbendis Canonicalibus, vt singulis fieri debeat, non autem mensæ vel massæ capitulari; Cadente etiam quæstione, an fieri possit Dignitatibus, affirmatiua probabiliore existente.

Maiores autem fori controuersie sunt

sunt circa probationem vnionis , cuius explicitus titulus non habeatur , cum ob eius odibilitatem, resistantiam potius quàm assistentiam iuris
 313 habeat , potissimè verò vbi de accessoria, & subiectiua tractetur , quæ magis odibilis , quàm sociatiua, seu equè principalis, ideoque perfectam, ac rigorosam exigit probationem per immemorabilem, vel quadragenariam cum fama tituli, siue cū isto putatiuo, nimiumque difficilis est, vbi de adminiculatiua agatur ob æquinoctiam qualitatem actuum , ac adminiculorum, ex quibus deduci solet, utpotè referibilia ad patronalem, tributariam, vel censiticiam qualitatem, seu alterum subiectionis titulum ab vnione diuersum Q. Ra.

Q. de his ad materiam vnionis, vel distinctionis disc. 44. cū seqq. ad 50. & de paroch. disc. 35.

non attributa, nisi super duo-
 rum, compatibilium tamen,
 & non aliàs retentione, quo-
 ties vnum ad congruam sub-
 216 stentationem non sufficiat.
 Dari autem frequenter solet in
 parochialibus sociatiua vnio,
 per quam, absque terminorū,
 vel animarum distinctione,
 217 plures in eodem territorio, ac
 populo curam habeāt, ac exer-
 ceant, quod parum commen-
 dabile Trident. Concilium
 censuit, ideoq; ista diuisionis
 species prohibitam alienatio-
 nem non redolet, neque aliam
 exigit causam, cum nimium
 probata sit illa quæ ab eodem
 Concilio probatur, vt oues
 proprium agnoscant pastorē;
 In reliquis autem, præsertim
 in parochialibus, minūs odi-
 bilis est vnio ratione pauper-
 tatis, quàm diuisio, vel disme-
 bra-

biatio, quamuis causa multi-
 plicitatis populi accedat, vbi
 218 per Ecclesias adiutrices, ac
 adiutores ministros occurri
 potest, nisi itineris longitudo,
 ac asperitas, aliæque circum-
 stantiæ, phisicam, vel nimium
 moralem necessitatem indu-
 cant, solemnitatibus tamen
 concurrentibus, illa præsertim
 concordis consensus populi,
 aliorumque interessatorum,
 quodque omnia extrinsecus
 iustificentur aliàs, quàm per
 ipsius Ordinarij assertionem,
 cui deferendum non est. S.
 Legitimè verò sequuta diuisione
 10 vel respectiue dismembratio-
 ne, ac noua erectione, fingun-
 20 tur plures Ecclesiæ ab initio
 diuersæ, absque eo, quod vna
 erga alteram subiectionem

am-

S. de parrochi disc. 35.

219 amplius recognoscat, nisi in
 ijs, quæ reservata sint, remanē-
 te solum antiquæ, seu matrici
 præeminentia præcedentiæ,
 cadente autem quæstione su-
 per iure decimandi; cuius ex-
 pressa mentio, vel dispositio
 facta non sit. T.

Econuersò autem, ubi vnio æquè
 principaliter fiat (quod ex in-
 sinuatis, præter Cathedrales,
 ac Metropolitanas, in inferio-
 ribus nimium rarum est,) quæ-
 libet retinet suum primæum
 statum, primæumque Digni-
 220 tatem, ac iurisdictionem,
 perindè, ac si verè essent duæ
 sub vnus regimine: V. Vbi
 verò est accessoria, vel subie-
 ctiva, vt frequentius, ac penè
 sem-

T. de parochis disc. 36.

V. disc. 19. & dicto tit. de præemi-
 nent. disc. 6. & sub tit. de iurisd.

semper in inferioribus Ecclesijs, ac beneficijs contingit, illa Ecc. quæ subiectiuā vnionē patitur, eius nomen, ac essentialiam amittit, atque alterius efficitur nudum prædium, seu membrum, nullas prioris status reliquias retinēdo, ideoq; in eo non datur vacatio, neque prouisio.

XXIX.

*De priuatione ob crimina, vel
contrauentiones :*

Regula est, vt ex crimine, quamuis graui, ipsoque voluntario homicidio irregularitatis inductiuo, resultet quidem, vt supra, inhabilitatio ad assequendum, non autem priuatio assequuti, nisi in casibus in iure expressis.
Be-

Benè tamen crimina, quamvis huius effectus non inductina, motuum Superiori præbere, possunt, inter alias pœnas crimini congruas, istam quoque priuationis beneficiorum pro facti qualitate, præsertim contra contumaces, ac inobediētes infligere; Cadente quæstione, an solus processus contumacialis ad id sufficiat, nisi crimen benè, & concludenter probetur, quod distinctionem recipit à duratione, seu lapsu termini annalis, qui contumacibus datur, quoties ipsa sententia cōtumacialis priuationem contineat. X.

In casibus autem, in quibus ob crimen de iure hanc priuationem incurri statutum sit, illius concludens, ac perfecta proba-

I

ba-

X. disc. 73. & de pension. disc. 49.

batio desideranda venit, ne-
 223 glecta diffamatione quam-
 uis graui, vel inquisitione,
 cum rectè attendantur ad re-
 pellendum ab acquirendis, vt
 supra in incapacitatis, vel
 inhabilitatis Rubrica aduerti-
 tur, non autem ad priuandum
 assequutis. Y.

Crimina verò, ob quæ priuatio
 ipso iure incurritur, pleraque
 in iure habentur; Potissimè ob
 simoniam, vel confidentiā; Siue
 ob apostasiam à fide; Ob assas-
 224 sinium; Ob sacrilegium in
 defloratione monialis; Ob lit-
 terarum Apostolicarum falsifi-
 cationē; Ob earundem litte-
 rarum transumpta præter for-
 mam à Constitutionibus Apo-
 stolicis præscriptam; Ob infor-
 descentiam dolosam in excō-
 mu.

Y. disc. 70. & 71.

municatione ultra annum, cū
 similibus in sua sede viden-
 dis, Z. cum nimum in foro ra-
 ri fiat casus, in quibus huius-
 modi obiectiue impetratio-
 nes, quas piscatorias dicimus,
 ob priuationem ex crimine,
 225 suum fortiantur effectum, vt-
 potè odibiles, ideoq; de facili
 excusatio admittitur.

Ob contrauentionem etiā decre-
 to in ipsa prouisione conten-
 226 to, siue ob eius non imple-
 mentum incurritur priuatio,
 vel caducitas; Terminus verò
 ad adimplendum quamuis in
 verbis computādus à die gra-
 tiæ, currere incipit à die paci-
 ficæ possessionis, vel vbi per
 eum stat quominus adipisca-
 tur A.

I 2 De

Z. disc. 74. & duobus seqq.

A. disc. 56.

De alijs speciebus Vacationis.

Vltra superius insinuatās vacationum species, per obitum, resignationem, aut priuationem ipso iure, vel per sententiam ex causa criminis, vel residentię, ut supras Plures alię dantur species vacationis, præsertim per matrimoniũ, per quod de facto cõtractum, quamvis nulliter, vbi nullitas
 227 ex defectu consensus non proueniat, alia non expectata declaratione, resultat beneficiorum vacatio ipso iure. B. Item per solemnem validam professionem in Religione, ut
 228 potè in statu incompatibili
 ad

B. de pension. disc. 45.

ad retinendum beneficia sæcu-
 ria, nisi Apostolica dispensa-
 tio præcedat C; Ac etiam per-
 militiam sæcularem cum statu
 clericali incōpatibilem. Cadē.
 229 te quæstione, an idem resul-
 tet effectus ab aliquibus sæcu-
 laribus officijs, quod à facti
 qualitate, ac circumstantijs
 determinationem recipit, vt
 aduertitur in sede pensionum
 ecclesiasticarum, quarum oc-
 casione frequentius foris hu-
 iusmodi quæstiones audit. D.

De
 C. disc. 64. & de pension. disc. 44.
 D. Tit. de pension. disc. 46. & se-
 quentibus.

matheus 23. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

De pensionibus.

XXXI.

De Regula de subrogando collitigantibus.

POsito vitio litigiosi, ex quo Apostolica reservatio, vel affectio resultat, ut supra in eius particulari Rubrica advertitur, ex eodem motivo, ex quo ipsa reservatio prodijt, novum scilicet non dandi collitigantem, sed litibus finē imponendi, solet Apostolica benignitas, in naturaliter, vel civiliter morientis collitigantis
 230 iura, superstitem collitigantem subrogare, non tamen id obligationem, vel necessitatē causat, sed ex benignitate pro arbitrio, ex facti qualitate quā, doque etiam denegando, pro
 231 uenit; Denegatur autem calum-

lumniosis litigantibus, cum
 calumniosa lis huiusmodi gra-
 tia indigna sit; Ac etiam odi-
 232 bilibus impetrantibus vi-
 uentium beneficia certo mo-
 do (quos piscatores beneficia-
 listæ appellant); Prout cessat
 Subrogationis Regula, vel sty-
 lus, post iam extinctam, seu
 aliàs cessatam litem, super qua
 233 circumstantia facti potius,
 quàm iuris frequenter dispu-
 tari solet, vt in ipsa litigiosi
 Rubrica aduertitur E.

I 4

De

E. de his disc. 50. & plur. seqq.

XXXII.

De regula de Annali,
& Triennali.

Regula de Annali possessore, non ad fauorem ipsius possessoris inducta est, sed ad lites compescendas in odium impetrantium certo modo beneficia viuentium, quibus proinde præscribitur necessitas inchoandi litem infra sex menses, & infra sex alios proseguendi, nisi obstant iusta impedimenta, quæ in termino prædicto, non autem extrâ cõtigisse constet.

Cadente quaestione, an ista Regula, iniustum, vel inualidũ possessorem foueat, atq; probabilior est affirmatiua, ex iam assignata ratione, quod non in

gra-

gratiam possessoris , sed in
odium impetrantis illa pro-
diit. F.

Frequentior autem in foro est al-
tera Regula de Triennali, cui
tamen vulgus longè maiorem
tribuit operationem, quàm in
236 effectu habeat , cum ob tot
restrictiones, ac declarationes,
nimium rari sint casus, in qui-
bus operatiua remaneat .

Tuetur etenim hæc Regula ab
omni molestia triennalem pa-
cificum possessorem , non ob-
stante quocumque defectu ,
quem eius titulus patiatur, il-
237 laque , tam in possessorio ,
quàm in petitorio operatur ,
atque adimendo iurisdictionem,
impedit litem excitari ,
238 ac excitatæ acta annullat ,
quamvis cum Apostolico pro-

I 5

uilo

F. .disc. 47. & 50.

uiso de reſeruato, vbi reſerua-
 239 tio in corpore iuris clauſa
 non ſit.

Inducit etiam præſumptionem
 tituli, atque ſuffragatur etiam
 ſucceſſori, qui prædeceſſoris
 240 poſſeſſione iuuari poteſt; Ne-
 que illi obſtat res iudicata
 proueniens ex vnica ſententia
 lata extrà Rotam, præſertim
 in contumaciam, vel vbi res
 iudicata cauſata ſit ex culpa
 procuratoris non appellantis.
 Procedūt autem hæc, quatenus
 poſſeſſio per allegantem Regu-
 lam probetur per veram, &
 concludentem probationem
 (licet probato initio cum vera
 241 effectuuatione de facto non
 autem verbali, vel instrumen-
 tali præſumptiua, probatio cō-
 tinuationis, non urgente con-
 traria præſumptione admitta-
 tur); cum & ipſa Regula in ge-
 nere

nere, etiam in cāsis in quibus, quacumque restrictione, cessante locum fortitur, inducat ad fauorē possessoris præsumptiuam tantū probationem tituli validioris, vel sanationis defectus quem titulus patiat, contraria probatione, vel fortiori præsumptione elidibilem; Ideoq; nō impedit

242 Ordinarium, vel alterum, Superiorem, quin dicta possessione, non obstante, de iure,

243 possessoris inquirere valeat. Sola vero possessio non sufficit,

nisi accedat quoque titulus coloratus, cuius vigore constat possessum fuisse; Nisi ultra

244 triennalem, concurrat quoque longa pacifica possessio decennalis quæ dictum titulum coloratum suppleat,

Non tamen id sufficit, quando possessio adeo infecta sit, quod

aliquamuis plena, & pacifica de
 facto, de iure tamen habenda,
 est pro vacua, vt præsertim cō-
 tingit in prouisionibus, quæ
 ab Ordinario, vel alio infe-
 riori collatore fiant de be-
 neficijs reservatis, vel affe-
 ctis ex Apostolicis decretis,
 quæ contineant decretum ir-
 ritans, quancumque inficiens
 possessionem, pro vacua idcir-
 co habendam. Atq; hinc resultat
 iudictus effectus, vt rari sint ca-
 sus in quibus hoc solum præ-
 sidium, tutum reddat possesso-
 rem. *Abbo Iov. Magnifico*

Cessat item Regula, vbi agatur
 de possessore simoniacò, vel
 confidenciario, cum iste casus
 expressè in ea sit exceptus.
 Quoties tamen ipse posses-
 sor esset huiusmodi criminis
 auctor, vel conscius, aut ap-
 probator. *Abbo Orbanus*

SC

Prout

Prout cessat ubi per litē, qualis,
 qualis illa sit, non verificetur
 qualitas pacificæ possessionis,
 nō distinguēdo an sit super ti-
 tulo, vel super possessione, & an
 247 per eam reddatur necnē be-
 neficium litigiosum, siuē an
 adsit nullitas actorum, quoties
 hæc non proueniat ab omni-
 modo defectu iurisdictionis,
 quoniam sufficiunt quales,
 quales molestiæ iudiciales;
 Quando verò inducta dicatur
 lis ad hunc effectum sufficiēs,
 & quando inducta cesset, itaut
 coniungatur, vel denuò inci-
 piat pacifica possessio, pender
 ex facti qualitate, diuersisque
 circumstantiis de quibus in
 sua sede, cum videatur questio
 facti potius quàm iuris, præ-
 sentim circa litis desertionem
 videoque non de facili sub cō-
 pendio cadit G.

G. de hīs disc. 91.

De

XXXIII.

*De prouisionibus in forma
gratiosa, & in forma Di-
gnum. in quo differant, &
quale ius una, vel altera
tribuat.*

Forma gratiosa conceditur ei
qui cum attestationibus Or-
dinarij, vel respectiue exami-
natorũ Urbis, aut per alias in-
249 formationes, Datarij arbi-
trio, se probat ante expeditio-
nem gratiæ, tam circa idonei-
tatem, quàm circa vitam, &
mores, habilem, ac dignum,
atq; tunc gratia omninò per-
fecta est, & prouisus acquirere
dicitur ius formatum in bene-
ficio, cuius possessionem etiã
propria auctoritate, sine cum

cu-

cuiuscunque personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ assistentia apprehendere potest, cum gratia alium actum ad sui perfectionem non expectet, ideoque etiam absque possessione, beneficium ex eius persona vacat.

Vbi verò dicta iustificatio deficit, datur prouisio nuncupata *in forma Dignum*, per quam Ordinario, vel alteri exequutori committitur, ut si habilem, ac idoneum repererit beneficiū ei conferat, atque in eius possessionem immittat; Et quando exequutor est talis, quod cessante legitimo contradicte merus potius quam mixtus dicatur, nulla præscripta est forma super iustificatione idoneitatis, sed etiam extraiudicialis notitia vel informatio sufficit, nemine citato

to iuxta distinctionem de qua
infra ad materiam exequutio-
nis litterarum, ac legitimi
contradictoris.

Super ista verò specie prouisionis in forma *Dignum*, apud nostros maiores, inuoluta, quæstio fuit, an & quale ius antè exequutionem illa tribueret, & an contingente morte naturali, vel civili prouisi antè exequutionem, vacatio sequeretur ex istius persona, vel prior vacatio adhuc duraret, cum alijs effectibus exindè resultantibus.

Hodiè autem id extrà contro-
uersiam est, ex recepta distin-
ctione, super cuius applicatio-
ne cadit solū occasio dubitan-
di; Si enim constat prouisum
esse certitudinaliter minus
idoneum, seu aliàs incapacem,
ita ut certum sit prouisionem
esse

effectum sortiri non posse, & tunc non est prouisio, sed mandatum conditionale de prouidendo, quod non data conditionis purificatione, nullum ius tribuit; Aut subsequuta exequutio, vel alia iustificatio, quamuis exequutione ex aliquo accidenti impedita, ostendit de tēpore prouisionis idoneitatem, ac habilitatē adesse, & tunc, prouisio reputatur, ac si esset pura & perfecta in forma gratiosa, ius prouiso tribuens ab initio, cum interim ex nostri intellectus imbecillitate fuerit nobis obscurum, id quod subsequens probatio aperit, atque iam adesse ostendit H.

H. disc. 71.

D.

XXXIV.

De gratijs reuicatorijs, vel nouum ius tribuentibus, puta perinde valere, & si neutri; Et de forma Rationi congruit; Ac de dispensationibus.

CUm gratiæ per solam supplicationem à Papa signatam, ac datatam, quoties aliqua futura conditio earum
 252 exequutionem solam, non autem substantiam percutiat, per mortem Papæ cōcedentis nō expirent; Hinc dicta morte sequuta, successor prò earum exequutione, ac effectu, litteras concedit, quæ appellantur in forma *Rationi congruit*,
 eam-

eamdem vim habentes , ac si ab ipsomet Pontifice defuncto essent expeditæ ; Sine ac si ab ipso successore gratia concessa sit ; Expirationis questionibus cadentibus in illis gratijs , quarum perfectio , ac substantia ad futuram eventualem conditionem , vel tempus incertum collata sit , non autem executio H.

Vbi verò subsit suspicio , vel etiā iustus timor quod gratia ob malam expressionem valoris , aut alium defectum , surreptionis nullitatis vitio laboraret , alia obtineri solet gratia revalidatoria , quæ *perinde valere* appellatur , istaque operatiua est ac si ab initio gratia valida sit , dummodo alteri ius validè quæsitum non sit , denegata retrotractione in tertij præiudicium .

Cum

H. *sub tit. de pension. disc. 1. & 2.*

Cum autem sæpius litis progres-
sus doceat, utriusque colliti-
gantis ius vel titulum viribus
carere; hinc ille qui est dili-
gentior, aliam validiorē pro-
25 futionem obtinere curat per
illam gratiam quæ si *Neutri*
nuncupatur; Atque in hoc ma-
gis consistere videtur profes-
sorū beneficialis materiæ
peritia, seu excellentia, oportu-
nè scilicet hæc remedia
adhibendi; Cum in reliquis,
comparatiuè ad materias pro-
phanas, præsertim feudales,
35 Regales, ac fideicommissa-
rias, finita, nimiumque faci-
lis ista beneficialis esse videa-
tur, à practicorum traditio-
nibus ac Darariæ observantia,
in magna parte pendens.
Ista verò gratia si *Neutri* requi-
rit perneceffe, litem quæ sup-
ponitur, atque iustificanda
est

est de tempore data; Maior
 256 vero controversia versatur su-
 per non iuris iustificatione,
 quod pro facti qualitate de-
 terminationem recipit; Et si
 ambo litigantes eam obtine-
 257 re curant, anterior attendi-
 tur; Atq; regula est generalis,
 ut ex duabus gratijs ab eodē
 fonte & ex eadem causa, ante-
 rior attendatur etiam si ante-
 rioritas consistat in momen-
 to.

In dispensationibus autem quæ,
 super impedimento præproui-
 si, puræ natalium, ætatis, bi-
 258 gamiæ, ac similibus, vel
 alias concedatur, ultra ea ge-
 neralia cuicumque gratia,
 vel materiæ congrua super in-
 tentionis defectu, vel surre-
 ptione, aut super valido iure
 tertij cuius mentio facta non
 sit (cū iuris inualidi mentionē
 fa-

facere non oporteat); Illud
 præcipuum habetur, quod non
 detur extensio de vno impedi-
 mento ad alterum quamuis
 259 rationis identitas, ac maio-
 ritas accedat, sed quot sunt
 impedimenta, tot esse debent
 dispensationes; Iste autem litteris
 non expeditis, nec in iudicio,
 nec extra suffragantur, quâvis
 dispensationis obtentio etiam
 260 litteris non expeditis non,
 omninò inutilis remaneat, ob
 præservatam ab ea caduci-
 tate, quæ aliàs ab impedimēto,
 vel diuerso statu resultasset ni-
 si dispensatio præcessisset I.

*I. sub tit. de pension. disc. 41. &
 46.*

XXXV.

*De executione litterarum
Apostolicarum; Et de le-
gitimo contradicte.*

DVplex habetur Apostolica-
rum litterarum species,
Vna per litteras in forma bre-
uis pro capienda possessione
nomine Camerae; Et altera
sub plumbo; Prima species
261 non cadit nisi in casu refer-
vationis, quæ illarum funda-
mentum est, aliamque non
exigit iustificationem nisi re-
seruationis, & clericatus pro-
uisi, ad cuius commodum
sub Camerae Commissarij no-
mine possessio apprehenditur;
Cadente questione in casu quo
reservatio dubia sit, an pro
exc-

executione in dubio responderi debeat vel econtrà, quod determinationē recipit ab eo,
 262 à reservationi assistat regula, vel potius resistat, vnde à limitatione eam deducere, oporteat L.

Obtinenti verò has litteras, incumbit obligatio expediendi alias litteras sub plumbo, ob
 263 decretum gratiæ annullatium in eis adijci solitum intra sex menses, quos disponitur à die datæ gratiæ computandos esse; Vfus tamen recipit vt computatio à die adeptæ pacificæ possessionis fieri debeat M.

Altera species litterarum sub plumbo, pariter executiva est, cum ea differentia, quod
 ve-

L. disc. 5.

M. disc. 17.

verificari debent ea quæ in
 ipsis narrata sunt, vbi præfer-
 264 tim sunt pars vel impulsus
 gratiæ, iuxta distinctionem de
 qua supra in Rubrica iustifi-
 cationis narratorum; Hęc autē
 iustificatio, nullo existēte con-
 tradictore, vel oppositore,
 apud executorem, qui merus
 dicitur, etiam per extraiu-
 265 diciales informationes sequi
 potest, atque ex subsequuta
 executione præsumitur; Vbi
 verò contradictor vel opposi-
 tor existat, potissimum qui
 beneficium possideat, siue
 legitimi contradictoris titu-
 lum mereatur, siue non, ci-
 tādus ac audiendus est, quam-
 266 vis huiusmodi citatio vel
 exauditio, quoties qualitas
 legitimi contradictoris non
 accedat, exequutium pro-
 cessum litterarum, vel exequu-

toris naturam non alterat,
 cū tūc in terminis oppositoris
 potius quā contradictoris
 267 remanere dicatur; Et quam-
 vis notoriè intrusum citare
 non oporteat, nimium tamen
 rarum, ac difficile est huius-
 modi notorietatem conclu-
 dere.

Vbi autem legitimus contradi-
 ctor existat, tunc exequutor
 efficitur mixtus, assumere
 debens iudicis partes cum
 formali processu in iudicio or-
 dinario, non autem executi-
 uo, ideoque appellabili, do-
 268 nec res iudicata vel res con-
 formes executioni locum præ-
 beant; Attentatorum vitio la-
 borante executione post ap-
 pellationem, vel eius termi-
 no durante sequutam.
 Nulla verò super hac theorica vi-
 detur hodie in foro amplius ca-
 dere.

dere quæstio, quæ tota remanet facti & applicationis, quando scilicet oppositor vel possessor, legitimus contradic-
toris titulū mereatur necne;

- 269 Super quo tamen, ob plures distinctiones ac declarationes, certam determinatamque regulam sub compendio cadentem dare, non de facili practicabile est, ideoque in sua sede videndum N. Præterquā in litteris impetrantis, certo modo, & ex causa obiectiva beneficiū viuentis, vt tūc semper executor sit mixtus, ac
- 270 ille contra quem facta est impetratio, legitimus contradic-
tor existat; Idque nedum ubi possideat, verū etiam eius gratia adhuc non exequuta, cum per huiusmodi

impetrationem, executio in
processu summario ac execu-
271 tiuo impedienda non sit,
quamuis impetrator in pos-
sessione de facto se intruse-
rit O.

Contradictoris autem personam,
regulariter non facit Capitu-
lum, cuius nihil interest,
vnum vel alterum prouideri,
vel vincere, nisi quando op-
272 positio principaliter suū ius
vel interesse tāgat, ob deficiē-
tes in eo qui prouisus est quali-
tates ab eius legibus præscri-
ptas; Quod tamen facit op-
positorem, vt audiri debeat,
non tamen legitimum contra-
dictorem ad effectum iudicij
ordinarij P.

Ista litterarum species quando-
que

O. disc. 73. & disc. 55.

P. d. disc. 55.

que aliā gratiā ex eiusdem
 supplicationis ventre dedu-
 273 ctā, vel per separatam sup-
 plicationem continere so-
 let, subrogationis scilicet
 gratiose in ius ac possessionē
 defuncti, quæ facilius in op-
 positore non habente consimi-
 lem subrogationem, legitimi
 contradictoris personam ex-
 cludit, atque à formali iusti-
 ficatione omnium narratorum
 eximit, cum adinstat alterius
 speciei litterarum in forma
 brevis, sufficiat iustificare cle-
 ricatum, reservationem, ac
 possessionem defuncti, cum de-
 clarationibus, de quibus in
 sua sede Q.

Q. de aliquibus d. disc. 73. & de
 his omnibus etiam sub tit. de
 iudicijs in praxi.

XXXVI.

*De possessione, eiusque
effectibus.*

EXclusa qualitate legitimi cō-
tradictoris, positaque fa-
cultate adipiscendi possessio-
nem beneficij; Tunc exceptis
Canonicatibus Cathedralium
& Collegiatarum, ac etiam
274 Dignitatibus, quatenus de
consuetudine sint etiam de
Capitulo, quorum possessio
capitulariter capienda est,
ac aliàs pro infecta habetur,
nisi per Capitulum stet, quo-
minus obtineatur R; In re-
quis, certa forma adipi-
scendi possessionem præscri-
275 pta non habetur, sufficit
nam.

R. tit de Canonic. disc. 4.

namque illam adipisci in
 Ecclesia principali, quatenus
 extet, vel in altari, siue in
 eo prædio, vel loco, in quo
 id solitum sit, vt exinde ad
 possessionem nedum prædio-
 rum & bonorum omnium,
 sed etiam Ecclesiarum acces-
 soriè ac subiectiue vnitarum
 inferatur; Secus autè vbi plu-
 res æquè principaliter vnitz
 sint, cū tūc earū distincta, vel
 æque principalis possessio ca-
 pi debeat.

Quo verò ad effectus ex posses-
 sione resultantes, in beneficia-
 li materia peculiare sunt re-
 sultantes à Regulis de *Annali*
 & *Triennali*, de quibus supra,
 in reliquis verò cum regulis
 276 generalibus metiuntur, quas
 in prophanis indifferentibus
 habemus, de attendendo sci-
 licet solo facto possessionis ad

K 4 ob-

obtinendum in iudicio retinendæ, absque iustificatione tituli, vel iustitiæ, nisi obftet præiudicialis ac restrictiva productio eiusdem tituli, ex quo incontinenti infectio pateat; Siue nisi clarum sit quod decretum irritas obftet, cuius virtus est, possessionem inficere, secus autem si dubium sit.

XXXVII.

De Sequestro.

DVplex habetur sequestri species, Vna formalis, quæ vulgò per Beneficialistas in *vim Clementinæ* dicitur, Altera verò prouisionalis. Prima species non intrat, nisi ubi sententia ad fauorem petitoris contra possessorem accedat,

dat, quæ iuxta vnâ senten-
 tiam, debet esse Rotalis, istum
 277 quæ effectû operatur, quam-
 uis ab illa appellatum sit, siue
 de nullitate oppositum; Nisi
 agatur de triennali possessore,
 qui ab hac sequestri specie
 278 exemptus est, præterquam
 ubi eum simoniacum esse con-
 stet; Neque in alio Tribuna-
 li quàm in Rota, ubi causa
 cognita, & præuia formali di-
 279 sputatione practicatur ista
 species sequestri, quod ipsius
 beneficij substantiam percutit,
 280 atq; possessione priuat; Neq;
 reuocatur, nisi in fine litis,
 quatenus vtriusq; partis con-
 281 sensus accedat, minusq; cau-
 282 tionis medicinam recipit.
 Altera verò species sequestri
 prouisionalis (iuxta accedente
 causa, sine qua regulariter est
 H 5 pro

prohibitum) per quemcum-
 238 que iudicem, & in quacum-
 que instantia, vel iudicii par-
 te apponitur, quamvis sen-
 tentia non adsit, etiam summa-
 riè ac interlocutoriè. Eodem-
 que modo pro iudicis arbitrio
 reuocatur, arque medicinam
 cautionis admittit; Neque
 beneficij substantiam percu-
 284 tit, sed solum fructus, ideo-
 que possessione non priuat.

Frequentiores causæ ob quas
 huic sequestro locus datur,
 sunt; Attentatorum vitium;
 Possessio vacua, vel quæ pro
 vacua de iure habenda sit;
 Eiusdem possessionis in utro-
 que contendente nimia turbi-
 ditas; Probabilis scandalo-
 285 rum vel dissipationis timor;
 Reservatio clara; Sèntentia in
 bono iure alterius iudicis
 quàm Rotæ, cum similibus
 pro

pro iudicis prudenti arbitrio
 pensandis, cum arbitraria cer-
 tam ac generalem deter mina-
 tionem non recipiant, sed à
 facti qualitate regulentur,
 cum alijs in sua sede S.

XXXVIII.

De fructibus.

Istorum inspectio frequenter
 cadit super validitate, vel
 executione gratiæ ad satisfac-
 ciendum. Regulæ *De valore,*
 & de hoc supra in eius parti-
 culari Rubrica; Siue pro pen-
 sionum capacitate vel inua-
 liditate, de quo in sua pensio-
 num sede T; Aut pro regulan-

K 6 da
 S. disc. 98. & sub tit. de iurepa-
 tronatus disc. 51.
 T. sub tit. de pension. & hoc tit.
 disc. 90.

da natura iurispatronatus ,
 partim ex gratia seu privile-
 gio, partim verò ex dotis aug-
 mento competentis; Et de
 hoc pariter in sua peculiari
 materia V; Vel super fructuū
 perceptione absque residen-
 tia, vel respectuē interessē-
 tia & seruitio, quod Canoni-
 corum & Capitulorum mate-
 riam percutit X; Vel pro ea
 refectione, ad quam vi-
 ctus victori teneatur, aut alter
 qui possessori vel prouiso im-
 pedimentum præstet, quod
 potius damnorum & interesse
 terminos percutit Y.

Frequentiores verò sub hac ma-
 teria quæstiones, post dictam

de iurispatronatu

de iurispatronatu

V. sub. ii. de iurispatronatu disc.

10. de pluribus. de iurispatronatu disc.

X. sub. iii. de Canon. pluribus.

Y. eod. tit. de pension. disc. 32.

materiali Regulæ *De valore*
 cadunt super fructuum perti-
 nentia inter prædecessorem &
 successorem in beneficio; Siue
 inter prædecessoris hæredes
 287 & Ecclesiam, vel Cameram
 loco Ecclesiæ per Apostolicas
 Constitutiones subrogatam,
 ubi eius collectorum usus vi-
 geat.

In hoc autem, eadem quoque
 distinctio cadit, quæ tam in
Regula de valore, quàm in Ca-
 nonicatis alijsque benefi-
 cijs seruitorijs habemus, super
 distinctione, inter fructus, quo-
 rum nomine venit illud emo-
 lumentum, quod sola ratione
 beneficii absque necessitate in-
 teressentiæ ac personalis ser-
 uitij obtinetur; Id autem,
 quod ex dicta interessentiæ &
 288 seruitij ratione competit,
 non fructuum, sed distributio-
 num

num nomen ac rationem habeat, ideoque in eis non cadunt ea quæ de fructibus in iure disposita sunt, ad omnes effectus, etiam transmissionis ad hæredes tanquam merx laboris ac seruitii, potius quàm beneficij emolumentum lucrativum, aliosque effectus, illo excepto refectionis quam victus victori, vel impediens impedito facere teneatur, quoniã nulla data discretione inter fructus & distributiones, indefinitè restituendum est quicquid victor, vel impeditus fuisset obtenturus, si impedimentum non habuisset; Vbi verò de ijs emolumentis agitur, quæ contradistinctè à distributionibus sub fructuum nomine veniunt; Distinctio est inter collectos ac à solo separatos, siue pendentes aut colle.

lectos adhuc tamen in eodem solo existentes, ut hæc secunda species naturalium vel mixtorum, indefinite pertineat ad successorem vel Ecclesiam; Non de facili recepta in praxi distinctione (quæ tamen in puncto iuris probabilis est,) inter beneficia habentia annexam curam animarum, vel non, ut in 289 curatis, utpote ex onerosa, potius, quam lucratiua causa, competentibus, beneficiatus, natio potius, quam usufructuario assimiletur, ideoque pendendum quoque ratam oneri supportato proportionatam post dimissum beneficium obtineat, vel moriens ad hæredem prophanum transmittat, quod tamen, ut dictum est, praxis non de facili admittit; Vbi verò agitur de iam collectis, ac à solo separatis, decisio pendet à fa-

facti qualitate, & an cum reliquo beneficiati patrimonio prophano commixti vel confusi sint.

Quouero ad ciuiles, quos lex fingit singulis quibusque diebus, horis, atque momentis percipi; Quando ante perceptionē cesset ius beneficiati ex causa resignationis, tūc nisi expressa reseruatō accedat, indefinite ad
 290 successorem vel Ecclesiam, transeunt, quasi quod beneficium renuntiando, omne ius à se abdicasse videatur; Secus autem vbi per mortem, vel inuoluntariam translationem, quod tamen, respectu verè ac de facto inexactorum, non de facili praxis admittit, vbi præfertim Camera in locum Ecclesiæ succedit, dum adeò rigorosè in hac fructuum inexactorum materia proceditur, quod

quod etiam Indultum Cardina-
 291 libus ac alijs concedi solitum
 testandi de bonis quamvis Ec-
 clesiæ intuitu quæsitis, vel ad
 intestatos transmittendi pro
 inexactis non suffragarentur,
 nisi moderna Apostolica mo-
 deratio adesset, cum plerisque
 alijs distinctionibus, ac declara-
 tionibus in sua sede videndis,
 utpote non de facili sub com-
 pendio cadentibus Z.

*Z. de his disc. 100. ac etiam disc.
 81. cum plur. seqq.*

De

XXXIX.

De remissoria, & Compulsoria in beneficialibus.

IN remissoria vel compulsoria generali processum non retardante, minusque dilationem aliquam inducente, questiones non cadunt, siue in prophanis, siue in spiritualibus agatur, ob cessantem dilationis rationem, ob quam collitigantis interest eas denegari, ideoque causæ cognitio nō adhibetur eo modo quo, ubi agitur de speciali dictam rationem habente.

In speciali autem, omnia quæ pro denegatione ex calumnia vel irrelevancia in prophanis habentur, facilius & absque dubio

recipienda sunt in hac materia spirituali, cuius vocabulū
 293 solis causis beneficialibus,
 in quibus de beneficii titulo,
 ac pertinentia agatur, congruit; Reliquis omnibus in hoc
 294 proposito sub prophanamateria cadentibus, quamvis de
 causis ecclesiasticis, ac merè
 spiritualibus agatur; Imò etiā
 si de materia beneficiali, vbi
 non de titulo, ac pertinentia
 inter prouisos quæstio sit, sed
 inter collatores vel respectiue
 patronos, super iure conferendi, vel præsentandi.

Quādo igitur causa verè beneficialis, ac spiritualis est, tūc ob
 calumniæ suspicionem, ratione subiectæ materiæ de facili
 cadentem, ex eo, quod super
 iure vitalitio controversia sit,
 quamvis alia accedant, ex quibus in prophanis remissoria,
 vel

vel compulsoria denegari non
 debeat, adhuc in ista spiritua-
 295 li materia speciale est, vt nō
 concedatur, nisi cum triplici
 qualitate in alijs non deside-
 rata, Primò scilicet articulata
 materiæ fumo vehementi; Se-
 cundò consensus præstatione
 in vnicam sententiam, nisi de-
 rert a instantia agatur; Et ter-
 tiò præstatione alterius con-
 sensus super appositione se-
 questri; Quibus etiam acce-
 dentibus, concessio fieri solet,
 cum retardatione, vel sine
 iudicis; præsertim Rotæ ar-
 bitrio, pro facti qualitate re-
 gulando. A.

A. *dis. 99.*

XL.

De manualibus.

Qualitas hæc Regularibus beneficijs, vtpotè obediētiarijs connaturalis est, etiam illis Hierosolymitanæ Religionis, quæ emerentiæ ratione, atque ex iustitia potius quàm ex
 296 gratia cōferri solent, quamvis de factō, manualitatis effectus non de facili in praxi habeatur, sicut in alijs Religionibus.

Sæcularium verò natura in oppositum est, ut posita beneficii qualitate, perpetua censeantur, nimiumque rari sunt casus, in quibus vera beneficia cum Superioris auctoritate, formalem erectionem habentia, manualia sint, ac ad nutū
 amo.

amouibilia, cum illa, quæ ni-
 297 mis frequentia habemus,
 potius piorum legatorum, alia-
 rumque piarum dispositionum
 speciem habeant, ideoque sub
 regulis beneficialibus non ca-
 dunt; Siue officia, vel munia
 seruitoria sunt, beneficiale m-
 ritulum non habentia, sed ti-
 tulum famulatus, ac seruitij,
 qui, ubi ex libito eius cui ser-
 uendum est prouenit, ad libi-
 tum quoque, seu nutum assu-
 mentis amouibile est, ad instar
 298 quasi contractus famulatus;
 Secus autem ubi ex ciuica, vel
 alia qualitate, seu ex Ecclesiæ
 consuetudine, receptio potius
 necessaria sit.

Vbi autem receptio, seu admissio,
 non à nominantis, sed ab alte-
 rius Superioris potestate pen-
 det, quamuis in eiusdem no-
 minantis libito positum sit no-
 mi-

minationem reuocare, non tamen ei licitum est destituere, vel remouere, cum ex eadem Superioris auctoritate, ex qua facta est institutio, fieri debeat destitutio, quæ difficilius, quàm institutio competit; Atque tunc ratio haberi solet, pro Superioris prudenti arbitrio, an iusta concurrat causa necne, siue an amotio graue præiudicium in fama causet amoto, cum alijs, de quibus in sua sede. B.

B. *disc. 80. & 97. & sub tit. de*
Canon. disc. 22.

XLI.

De Canonicis, & Dignitatibus.

Vltra ea quæ in quibuscumque beneficijs, generaliter cadentia, Canonicatibus, ac Dignitatibus quoq; cōgruūt, 299 circa scilicet reservationes, & affectiones, ac alia, vt supra; In Dignitatibus, & Canonicatibus, tam Cathedralium, quā Collegiatarum, aliqua habentur pecuniaria, reliquis beneficijs non conuenientia, quæ in præcedētib; Rubricis quoque insinuata sunt, præsertim circa possessionem capitulariter apprehendendam, Siue circa fidei professionē; Aut alias qualitates, puta nobilitatis, vel puritatis sanguinis, siue
cui.

ciuilitatis, & similitum, quæ in aliis non qualificatis desiderari non solent.

Potissima verò differentia est super iure conferendi, dùm in Cathedralibus (contraria consuetudine non obstante) sunt ad simultaneam Episcopi, & Capituli; In Collegiatis autem ad
300 electionem Collegij, vt supra in ordinarij iuris conferendi Rubrica aduertitur.

Reliqua verò, cōcernūt potius Ecclesie seruitiū, ac fructuū, uel respectiue distributionū participationem in casu iustæ absentiae, vel non interessentiae in choro,
301 alijsque diuinis, siue præeminentias super functionibus ecclesiasticis, ac præcedentijs, nec non vocem in Capitulo, ac ius eligendi aliaque similia de quibus in sua sede. C.

L

De

C. sub tit. de Canon. & Capit. & sub tit. de præeminent.

XLII.

De Parochis, & Parochijs.

IN hac pariter beneficiorum,
specie cadunt reliqua omnia,
quæ in beneficijs in genere, vt
supra habentur; Illa verò potissi-
ma differentia ex Trid. Concil.
in parochialibus resultat, ob
quam in huiusmodi beneficio-
rum specie, foris frequentiores
quæstiones tractat, super noua
scilicet forma in illorum proui-
sione adhibenda, ab eodem Con-
cilio inducta concursus habendi
coram loci Ordinario; Siue aga-
tur de illis ad liberam Ordinarij
collationē, siue de alijs ad pro-
uisionem inferioris collatoris,
aut ad patroni ecclesiastici
præservationem, vel electionem;
Quinimò etiam si ad Apostoli-

cæ Sedis prouisionem ex reser-
 uatione, vel affectione, cum ad-
 huc eadem forma concursus ha-
 benda sit coram Ordinario, ad
 304 cuius præelectionis normam,
 ac testimonium, Apostolica Se-
 des, vel alter collator prouiso-
 nem faciet; Atque si agatur de
 parochia extrâ fines diæcesis; in
 alterius Prælati territorio, quod
 nullius dicitur existente, qui de
 iure, vel de facto Synodum
 305 non celebrat, coram vici-
 niori Ordinario eadem forma
 adhibenda est, quacunque ipsius
 Ecclesiæ prouidendæ, vel Præla-
 306 ti collatoris exemptione non
 attendenda.

Forma vero est, vt sequuta vaca-
 tione, in ipsa parochiali Ecclesia
 vacante, ac in Cathedrali, seu
 307 loco consueto Tribunalis, &
 residentia Ordinarij concursus
 L 2 edi.

edicta affigantur, atque affixa remaneant durante statuto termino, qui pluries prorogari potest, dummodo ille 20. dierum non excedatur, quoties concurrentes compareant, secus autem nemine comparente, cum tunc, dum potest Ordinarius libere absque alio concursu conferre, laudabilius agere dicitur, novum edictum cum nouo termino affigendo;

Expirato termino, atque statutis loco, & die comparentibus ijs, qui concurrere volunt, ut examini se subiiciant, istud peragendum est coram ipso Ordinario, 308 vel eius Vicario Generali, utriusque etiam interuentu simultaneo non prohibito, ac examinatorebus in proxime celebrata Synodo deputatis, qui non minus, quam tres esse debeant, atque ad eiusdem Concilij præscri-

scriptum præstiterint iuramen-
309 tum, quod opus non est in sin-
gulis quibusq; concursibus repe-
310 ti sed vnicum generale initio
præstitum sufficit.

Si verò ob mortē, vel absentiam,
aliudque impedimentum, dicti
examinatores ad minus tres ha-
beri non valeant, alij in locum
deficientium subrogandi sunt
de consensu Capituli, dum me-
do id infra annū celebratæ Sy-
311 nodus sequatur, secus autem
eo elapso, cum tunc Ordinario
imputandum sit, cur nouam
Synodum non celebrauerit.

Adeoq; rigoroſe non niſi cum
huiusmodi examineribus iſta
forma explicanda eſt, quod in-
teruentus etiam vnius, qui vt ſu-
312 pra non ſit ſynodalis, vel ſi
eſt, iuramentum non præſtiterit,
actū vitiet; Quinimò etiā ſi eſ-
ſet ſynodalis deputatur pro al-

313 tera diæcesi sub eodem Epi-
 scopo etiam principaliter unita
 non sufficit; Intelligendotamen
 de interuentu formali, quod sci-
 licet votum decisivū proferat
 collegialiter cum alijs exami-
 natoribus, secus autem vbi in-
 313 teruentus esset materialis in
 examine absque voto decisivo,
 quod neque Ordinarius, vel eius
 Vicarius Generalis habet, nisi
 quando examinatorum paribus
 votis existentibus neutra pars
 315 approbatiua, vel reprobatiua
 concludat, cum tunc Ordinarij,
 vel Vicarij Generalis adhæsi-
 o conclusionem causet, atque ap-
 probatum, vel reprobatum de-
 claret; Istaq; approbationis, vel
 reprobationis declaratio, in ipso
 met actu, & collegialiter, non
 autem singulariter perficienda
 316 est, absq; necessitate certæ for-
 mæ, an per vota scilicet publi-
 ca,

ca, vel secreta, live ore tenus, vel
 in scriptis, sed iuxta locorum,
 317 stylos, aut eorundem placitum,
 Omneque emolumentum ab
 examinadoribus abesse debet,
 quod simoniacum declaratur,
 etiam si ex iuris communis cen-
 sura tale non esset.

Examinadorū autem partes non
 sunt declarandi magis, vel mi-
 nus dignum, sed solum renun-
 ciandi quem idoneum, & quē
 non idoneum reputent; Præele-
 ctio autem magis digni perti-
 318 net ad ipsum Ordinarium,
 vel ad eius Vicarium Genera-
 lem id in facultatibus habentem;
 Sede vacante, vel impedita ad
 Capitulum, cuius vice Vicarius
 ab eo deputatus, & non alter
 has partes explicare debet;

Dictamque præelectionem facere
 319 nō oportet in ipso actu scruti-
 nij, in quo, vt supra approbat, vel

reprobati denunciandi sunt, sed fieri etiam potest ex interuallo, 320 ac in diuerso loco; Quinimo, & per diuersas personas, quia nempe Vicarius interueniat in concursu, Episcopus autem vnū ex approbatis præligat;

Minus tenetur sequi numerū voto- 321 rum, sed eligere potest approbatum cum minoribus iuffragijs, quæ tamen concludant, etiā si mediante adhæsiōe.

Prælectio de magis digno facienda est, neque in libera voluntate, sed in benè regulato arbitrio 322 id repositum est; In hoc enim differunt curata à non curatis, quod in istis, ex magis recepta sententia sufficit eligere dignū absq; necessitate eligendi magis dignum, secus verò in illis.

Hinc proinde reiecto magis digno, conceditur ius appellandi à 1 Superiore, qui detecta irratio.

tionabilitate iudicij, præelectū
destituere, ac appellantem insti-
tuere poterit.

Solum tamen deuolutiuum effe-
ctum, non autem suspensiuum,
dicta appellatio operatur, ideo-
323 que non impedit exequutio-
nē prouisionis; Atq; irrationabi-
litas nō presumitur: Rarū, tamen
ac difficile est illā conuincere,
324 cum non ex singularibus qua-
litatibus maiorem dignitatem
regulariter præferentibus, pu-
tā, gradu, ætate, nobilitate, ciui-
litate, & similibus, id resulter,
sed ex omnibus simul iunctis;
Sæpius enim minus doctū, vel
non graduatum, seu iuniorem,
(posita sufficienti idoneitate)
doctiori, nobiliori, seniori, vel
graduato præferre congruit, ra-
tione maioris prudentiæ, seu
vitæ, & morum, siue quia popu-
lo magis gratus existat cum
similibus. L 5 Ap-

Appellanti autem, etiam non do-
cto de irrationabilitate iudicij,
conceditur ius prouocandi præ-
lectum ad nouum examen in
Urbe, nisi ratio nimium remo-
325 tæ regionis, vel grauis ætas
promoti, vel alia iusta causa
iudicis arbitrium regularet, il-
lud decernendo in partibus.

Non in omnibus autem beneficijs
animarum curam annexam
habentibus ista forma concursus
adhibenda est, sed solum in il-
lis quæ sunt principaliter talia,
326 atque in prouisione sponfi seu
rectoris Ecclesiæ parochialis,
ideoque non intrat in vicarijs
pro exercitio curæ in illa pa-
rochiali, quæ accessoriè alicui
Capitulo, vel Monasterio, vel
alteri corpori, siue alicui Digni-
tati, vel Canonicali annexa sit,
quamuis aliquando id solitum
fuerit; Minusque in parochiali-
bus

bus de iure patronatus laicali, nisi quando pluribus in paritate
votorum, vel cumulatue præ-
sentatis, mediante cōcursu, magis
idoneum præeligere congruat;
His tamen casibus nominatus
ab eo cui habitualis cura
incumbat, siue à patronis laicis
præsentatus, ab Ordinario ex-
327 minandus, ac approbandus est,
quamuis de Ecclesia exempta
agatur, vel exemptus esset ille
cui prouisio, vel nominatio cō-
petit, atque approbatio sequi
debet præuio examine coram
eisdem examinadoribus syno-
dalibus.

Multo verò minus dictus concur-
sus, vel approbatio, siue alia re-
quisita in parochialibus, neces-
sario desideranda veniunt, in
Canonicatibus, & Dignitatibus,
328 alijsq; beneficijs Ecclesiæ Col-
legiatæ, vel Cathedralis cui Ec-

clesia parochialis annexa sit ,
præterquam in illo Canonica-
tu, vel beneficio, cui fixè, ac per-
petuò cura , & exercitium de-
mandatum sit, in quo dicta ap-
probatio, cum ætate, ac ordine,
ut in curatis desideratur.

Reliqua verò potius præeminen-
tias, vel iura parochialia , siue
congruam , aliaque huiusmodi
329 percutiunt, quàm materiam
beneficialem , & de quibus in
propria sede. D.

*D. de his omnibus sub titulo de
parochis disc. 1. & seqq. et per to-
tum, et disc. 37. ubi de praxi con-
cursus.*

XLIII.

*De Beneficijs Regularibus, eorumque provisione, ac
Secularizatione.*

SVperius, in Rubrica manualiū, insinuata est huiusmodi regularium beneficiorum, manualis, ac obedientiaria qualitas, etiam in Dignitatibus, & commendis Hyerosolimitanæ Religionis, quibus exceptis, nimium rarò foris audit Regularium beneficiorum controversias, præsertim citrà montes, vbi Religionum status ad talē Monasteriorum, ac regiminis cōmunionem per speciem vniuersitatis redactus est, quod
330
331
potius officiorum merè temporalium, quàm beneficiorum
Præ,

Prælatuæ naturam fortiantur
 in Monasterijs actualement
 habentibus ; Alia verò
 clericis sæcularibus ex Aposto-
 lica authoritate commendari
 solita , quamvis non exindè eo-
 rum regularis natura immute-
 tur generali iure beneficiorum,
 vel commendarum regulanda
 videntur ; Vltrà Montes autem
 pleraque adsunt Monasteria,
 quæ singulariter administrantur
 eorumque Prælatuæ beneficiū
 importat frequentius electiuum
 E.

In commendis autem , ac dig-
 nitatibus Hyerosolimitanæ Reli-
 gionis, in quibus, vt dictum est,
 332 solum forenses quæstiones ha-
 beri solent, ea dignoscitur diffe-
 rentia inter Commendas, & di-
 gnitates, quod in illis, posita in
 reliquis capacitate , ac non ob-
 stan-

E. disc. 4.

stantia stabilimentorum, cum
 sola antianitatis prærogatiua;
 In dignitatibus autem, non cu-
 rata antianitate, principaliter
 attenditur benemerentia, circa
 quam, utpotè in quæstione facti
 potius quàm iuris, certa, & de-
 terminata regula dari non po-
 test, sed pro facti qualitate de-
 cidenda est. F.

Aliarum verò militiarum com-
 mendæ potius cum prophanis
 333 quàm cū beneficialibus regulis
 ut plurimum metiri solent G.

Prout facti etiā est, ex eius quali-
 tate pariter & circumstantijs
 decidenda altera quæstio, sæcu-
 larizationis eorundem regu-
 larium beneficiorum, eorum-
 que status immutationis, vnde
 pro-

F. disc. 68. & 69.

*G. sub tit. de iurepatr. disc. 20. &
 sub tit. de fideicomm. disc. 8.*

Lateranenses eos beneficiorū ſæcularium capaces eſſe, atque à dicta incapacitate immunes; Contrarium tamen verius eſt, præterquam quoad exercitium curæ in illis Eccleſijs ſæcularibus curatis, quæ eorundem Canonorum congregationi annexæ ſint; Vel quia ita canones vel canonistarum traditiones intelligendæ ſint; Vel quia antiquam habilitatem aliàs competentem ceſſare faciant Apoſtolicæ Conſtitut. ad Cōc. Trid. præſcriptum vel ſenſum editæ I.

Pleraque alia ſub hac generali beneficiorum materia cadunt, in præſenti non contenta; Vel quia in foro ſint rara; Vel quia eorum diſputationem occaſio non dederit, cum non totius materiæ

I. diſc. 75. & habetur actum etiam ſub tit. de donationibus diſc. 24.

riæ tractationem , sed eorum ,
quæ in foro disputari concess-
sum est , institutum sit princi-
paliter insinuare compendium ,
sub quo neque facile est omnia
complecti .

FINIS.

ANT
1315498

The above mentioned persons
 have been appointed as
 members of the committee
 for the purpose of
 carrying out the work
 of the committee
 (1912-13)

1912-13

4

